

# REFERAT By- og Miljøudvalget 2018-21 d. 08-02-2021

**Mødedato** Mandag d. 08. februar 2021 kl. 21:15

**Mødested** Møde i Teams

# Indholdsfortegnelse

|                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Meddelelser.....                                                                             | 3  |
| Regulering af udløjningsløbehjul på Frederiksberg.....                                       | 5  |
| Deltagelse i Elbilklar Kommune og orientering om medfinansiering fra statens pulje.....      | 10 |
| Godkendelse af Aveny-T Væksthus hovedprojekt.....                                            | 12 |
| Frederiksberg Allé 57 - Betty Nansen Teatret – ombygningen.....                              | 17 |
| Status vedrørende etablering af monument over sabotageaktionen ved Forum i august 1943.....  | 19 |
| Godkendelse af privat medfinansieringsaftale for Betty IV.....                               | 21 |
| Afholdelse af BørnefestiBAL i Lindevangparken i sommeren 2021.....                           | 22 |
| Forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen om stillingtagen til kunstgræsbaner..... | 24 |
| Ansøgning VM i halvmaraton 2023.....                                                         | 28 |
| Rahbekshus - leverede altaner.....                                                           | 30 |
| Forespørgsel om ambulancer med B-kørsel i busbaner.....                                      | 33 |

## Punkt 46: Meddelelser

00.22.04-P35-6-20

### Sagsfremstilling

#### **a. Besigtigelse – ny dato - Rahbeks Allé 24, 2.tv. – Privat tagterrasse til underliggende lejlighed**

Besigtigelse af ejendommen Rahbeks Allé 24, 2.tv. – privat tagterrasse til underliggende lejlighed - foreslås berammet mandag den 8. marts kl. 08.15.

Sagen behandles på udvalgs mødet den 8. marts 2021.

Der tages forbehold for evt. aflysning grundet de skærpede coronarestriktioner.

#### **b. Besigtigelse – ny dato**

Frederiksberg Allé 68, st. dør 1 – Opdeling af eksisterende er-hvervslejemål til en erhvervslejlighed mod alléen og en beboelseslejlighed i sidehuset

Besigtigelse af Frederiksberg Alle 68 st. dør 1 – opdeling af eksisterende erhvervslejemål til en erhvervslejlighed mod alléen og en beboelseslejlighed i sidehuset - foreslås berammet mandag den 8 marts kl. 08.45.

Sagen behandles på udvalgs mødet den 8. marts 2021.

Der tages forbehold for evt. aflysning grundet de skærpede coronarestriktioner.

#### **c. Overgangsordning til ny lovgivning om klimatilpasning**

Siden 2016 har skybrudsindsatsen været finansieret via medfinansieringsordningen, hvor skybrudsprojekter finansieres via takstmidler. Med den nye lovgivning, der er trådt i kraft 1. januar 2021, stilles der nye krav til de takstfinansierede skybrudsprojekter - bl.a. effektiviseringskrav og krav om samfundsøkonomisk beregning.

I lovgivningen er det dog muligt at benytte en overgangsordning frem til 2027. Ordningen sikrer en smidig overgang til de nye regler og kan benyttes, hvis skybrudsprojekterne anmeldes til Forsyningssekretariatet senest 15. april og efterlever én af følgende betingelser:

- at Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse før 1. januar 2021 om at give tillæg til et skybrudsprojekt,
- at der er foretaget væsentlige irreversible investeringer i projektet som fx omkostninger til planlægning, projektering og udførelse af projektet, eller der er indgået en bindende aftale om projektet.

Skybrudsprojekter, der gennemføres på overgangsordningen, vil falde ind under de hidtidige gældende regler på området, og vil sikre fortsat implementering af skybrudsprojekter uden effektiviseringskrav m.m. Der følger ingen udførelsespligt med anmeldelsen af skybrudsprojekter. Det er forvaltningens og Frederiksberg Forsynings vurdering, at Frederiksberg bør anmelde alle skybrudsprojekter, der efterlever betingelserne for at indgå i overgangsordningen, til Forsyningssekretariatet. Forvaltningen og Frederiksberg Forsyning arbejder på dette. Københavns Kommune og HOFOR følger samme model. Når Forsyningssekretariatet har truffet afgørelse om, hvilke projekter, der kan indgå i overgangsordningen, forelægges en sag for udvalget om den videre proces for skybrudsindsatsen i lyset af bl.a. den nye lovgivning.

#### **d. Orientering om Ankestyrelsens svar på spørgsmål vedrørende kommunens muligheder for etablering af ladestandere**

Forvaltningen henvendte sig i ultimo 2019 til Ankestyrelsen for at få en udtalelse omkring kommunens muligheder i forbindelse med etablering af ladeinfrastruktur. Forvaltningen har ultimo januar 2021 modtaget svar fra Ankestyrelsen, som blandt andet oplyser:

”Spørgsmålet om, hvorvidt Frederiksberg Kommune lovligt kan betale for etablering af el-ladestandere, ses ikke at være reguleret i den skrevne lovgivning. Derfor må spørgsmålet afgøres efter kommunalfuldmagtsreglerne.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at etablering og drift af offentligt tilgængelige el-ladestandere må anses for erhvervsvirksomhed. Det er på den baggrund vores vurdering, at Frederiksberg Kommune ikke med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kan betale for etablering af offentlig tilgængelige el-ladestandere, herunder betale for etablering af grundinstallationer til el-ladestandere og for installation af el-ladestandere.

Det er derudover Ankestyrelsens vurdering, at kommunen heller ikke med hjemmel i kommunalfuldmagtsreglerne kan betale for grundinstallationer og montage af el-ladestandere og herefter udbyde driften heraf. Det gælder efter Ankestyrelsens vurdering også i forhold til udbud af opsætning af el-ladestandere som en koncessionsaftale.”

Forvaltningen er orienteret om, at der arbejdes på en lovgivning på området. Forvaltningen har dog ikke kendskab til indholdet heraf, og ved heller ikke, hvornår et lovforslag i givet fald vil foreligge.

I foråret vil udvalget blive forelagt en statusrapport for elbilstrategien, hvori der ligeledes gives en status på udrulningen af den ladeinfrastruktur, som operatører har fået tilladelse til at opsætte på offentlig vej.

#### **e. Orientering om status på rottebekæmpelse med udgangen af 2020**

Kommunalbestyrelsen vedtog ultimo 2018 en ny handlingsplan for bekæmpelse af rotter, bl.a. et mål om et fald på minimum 10% om året i antallet af rottesager. I årene forud for handlingsplanens vedtagelse oplevede en stigning i antallet af sager, som toppede i 2017 med 1.880 sager.

Delmålet i 2020 for antallet af rottesager var maksimalt 1.102 sager. Antallet af rottesager i 2020 er nu opgjort, og viser et antal på 984 sager, som er et fald på næsten 20% i forhold til 2019.

Størstedelen af landets kommuner har oplevet en stigning i antallet af rottesager, herunder København, som har oplevet en stigning på godt 15 %.

Udviklingen tyder på, at den strategi kommunen har lagt, virker efter hensigten. Med 29 % færre sager, finder vi nu 22% flere kloakdefekter og udfører 53 % flere tilsyn end i 2018. Det giver et rigtig godt udgangspunkt for, at vi kan nå det endelige mål i rottehandlingsplanen, som er maksimalt 900 sager i 2021.

#### **f. Gebyr på jordflytning**

Affaldstransportorbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v.) af 14. december 2020, trådte i kraft den 1. januar 2021. Bekendtgørelsen pålægger kommunalbestyrelsen at fastsætte og opkræve gebyrer hos virksomheder i kommunen for affaldsind-samlingsordninger for husholdningslignende restaffald, forbrændings- og deponeringsegnet og erhvervsaffald. Som noget nyt skal kommunalbestyrelsen herudover fastsætte og opkræve gebyr hos virksomheder, der anmelder jord som erhvervsaffald. Gebyret skal dække kommunens omkostninger i forbindelse med anmeldelse og dokumentation ved flytning af jord som erhvervsaffald. Gebyret skal differentieres, så det afspejler tidsforbruget ved den enkelte anmeldelse, dog således at gebyrstørrelsen kan inddeles i faste gebyrtrin fastsat af kommunalbestyrelsen.

På grund af det korte tidsrum mellem bekendtgørelsens vedtagelse og ikrafttræden har størstedelen af landets kommuner endnu ikke fastsat gebyrer for jordflytning. Principper for gebyropkrævning og mulighed for eventuel fastsættelse af ensartede takster drøftes pt. på tværs af kommunerne. Forvaltningen forventer på baggrund af disse drøftelser, at forslag til gebyrer for jordflytning i Frederiksberg Kommune kan foreligge i løbet af marts måned.

De fleste kommuner benytter den webbaserede løsning JordWeb til digital anmeldelse og sagsbehandling af jordanmeldelser. Der arbejdes pt. på at udvide JordWeb med et modul til digital håndtering af gebyropkrævning. Et første oplæg fra udbyderen til dette forventes at foreligge i ultimo marts/primo april 2021. Den foreløbige vurdering fra udbyderen er, at gebyrer for jordhåndtering vil kunne opkræves digitalt gennem JordWeb tidligst omkring juni måned 2021.

#### **g. Opstart ledningsomlægninger på pladsen bag rådhuset og information til naboerne**

I forbindelse med det kommende anlæg af parkeringskælder og byrum på pladsen bag rådhuset påbegyndes de nødvendige ledningsomlægninger i slutningen af februar. Ledningsomlægningerne vil betyde opgravninger på den sydlige del af pladsen samt i Frederiksberg Bredegade, og vil inddrage ca. 50-60 bilparkeringspladser, som ikke vil være tilgængelige i perioden, indtil anlægsarbejdet med parkeringskælderen påbegyndes.

Der vil i denne uge blive udsendt information til naboerne om opstarten af projektet og det videre forløb, samt om hvordan der vil blive orienteret fremadrettet. Det vil ske via kvartalsvise nyhedsbreve til e-boks og ugentlige opdateringer på kommunens hjemmeside. Nyhedsbrevet vil fortælle om de store elementer i projektet, mens den ugentlige opdatering vil fortælle, hvad der kommer til at ske i den kommende uge, så naboer og forretningsliv løbende kan holde sig orienteret.

# Punkt 47: Regulering af udlejningsløbehjul på Frederiksberg

05.14.00-G01-248-20

## Resume

En ændring af færdselsloven bevirker, at der fastsættes egentlige regler for opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer. Forvaltningen har på den baggrund udarbejdet et forslag til krav og vilkår for en tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul til udlejning på offentlige arealer på Frederiksberg. Udvalget skal tage stilling til, hvorvidt der skal gives tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer og i fald hvilke vilkår, der skal stilles for en sådan tilladelse.

## Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

## Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt der skal gives tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer, og i fald med de foreslåede vilkår for tilladelsen.

## Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte den 9. november 2020 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at gennemføre en høring af elløbehjulsudlejterne, Cyklistforbundet, Ældrerådet, Handicaprådet og Ungerådet om de påtænkte krav og vilkår. Efterfølgende er lovgrundlaget blevet endeligt vedtaget og indeholder følgende bestemmelser:

- Kommunen kan som vejmyndighed beslutte om mindre udlejningskøretøjer, såsom elløbehjul, må placeres på vejareal med henblik på udlejning, herunder antallet heraf.
- Opsætning af elløbehjul m.v. på udpegede pladser – løbehjulsbokse - kræver en aftale mellem kommunen og den enkelte udlejningsoperatør.
- Kommunen kan som vilkår fastsætte, at kommunens omkostninger til administration og tilsyn betales af operatøren.
- Udlejningskøretøjet skal stå parkeret i dertil indrettet infrastruktur eller område, og kommunen kan kræve betaling for omkostningerne hertil, herunder vedligeholdelsen heraf.
- Kommunen kan fjerne køretøjer og bringe det til en opbevaringsplads, hvis køretøjet står i strid med reglerne, og hvor det ikke er muligt at placere køretøjet lovligt inden for en rimelig afstand. Kommunens udgifter til transport, opbevaring og administration kan pålægges ejeren af køretøjet. Kommunen skal underrette ejeren om fjernelsen, herunder om tidspunktet for og årsagen til fjernelsen og hvor det opbevares. Der skal gives en frist for afhentning, hvorefter kommunen kan sælge eller bortgive løbehjulet.
- Kommunens ret til at fjerne ulovligt placerede køretøjer gælder ligeledes udlejningskøretøjer, der ikke er omfattet af en aftale, eller hvor aftalen er opsagt.
- Kommunen kan som vejmyndighed fastsætte yderligere saglige vilkår for en eventuel aftale.

Forvaltningen har på baggrund af udvalgets anmodning haft et udkast til regulering af området i høring hos Ældrerådet, Handicapområdet, Cyklistforbundet, Ungerådet samt løbehjulsudlejterne.

Jvf. bilag 5-9 er der modtaget høringssvar fra Ældrerådet, Handicapområdet, Cyklistforbundet, mens Ungerådet har oplyst, at det pt. ikke er i funktion. Herudover er der modtaget høringssvar fra løbehjulsoperatørerne Voi og Tier.

Handicaprådet og Ældrerådet har samstemmende oplyst, at man ikke er begejstrede for løbehjul, men at man glæder sig over, at kommunen lægger op til en ordning. Cyklistforbundet er også enige i, at der er et behov for regulering i forhold til antal af elløbehjul. Voi finder, at Frederiksberg Kommunes tilgang til regulering af løbehjul er fornuftig. Tier har ikke bemærkninger til det fremsendte, men de ser gerne, at der koordineres med Københavns Kommune.

Herudover er der fra de enkelte høringsparter modtaget en række supplerende bemærkninger og forslag. Der er udarbejdet et tematiseret høringsnotat som bilag 2 og et høringsnotat, der indeholder alle høringskommentarerne som bilag 3.

Forvaltningen har endvidere haft dialog med Københavns Kommune. Københavns Kommunes udkast til aftalevilkår i forhold til elløbehjul til udlejning vedlægges som bilag 4. En række af de aftalevilkår, som Københavns Kommune har fastsat har forvaltningen fundet relevante at indarbejde i de reviderede vilkår, som fremgår nedenfor.

Endvidere har forvaltningen skelet til aftalevilkårene i Odense Kommune.

Efter loven kan kommunen fjerne køretøjer, der står i strid med reglerne, og som ikke er mulige at placere lovligt inden for rimelig afstand. Køretøjet skal bringes til en opbevaringsplads, og udgifter til transport, opbevaring og administration afholdt af kommunen, påhviler ejeren af køretøjet. Kommunen skal underrette ejeren herom, herunder om tidspunktet for og årsagen til fjernelsen, og hvor det opbevares, og der skal gives en frist for afhentning, hvorefter kommunen kan sælge eller bortgive løbehjulet. Københavns Kommune agter at benytte denne mulighed.

Forvaltningen finder imidlertid, at ordningen bliver meget tung at administrere og dyr for operatørerne. Forvaltningen foreslår derfor, at der ikke indføres en sådan ordning på Frederiksberg. Ordningen vil kunne indføres efterfølgende, hvis der viser sig et behov herfor.

På baggrund af de indkomne høringssvar, samt med inspiration i aftalevilkår fra Odense Kommune og i udkast til aftalevilkår i Københavns Kommune, foreslår forvaltningen følgende reviderede krav og vilkår til en ordning med udlejningsløbehjul på Frederiksberg:

- De opstillede løbehjul skal være forsynet med udskiftelige batterier, så løbehjulene ikke skal indsamles hver aften. Udskiftning af batterier skal ske med brug af el-ladcykel eller elbiler.
- Batterilevetiden skal være så god som mulig og med minimum 1.000 opladninger, jf. udvælgelseskriterierne.
- Levetiden på løbehjulene skal være så god som mulig og have minimum tre års levetid, jf. udvælgelseskriterierne.
- Løbehjulene må ikke udsende støj, der kan genere naboer m.v., jf. udvælgelseskriterierne.
- Aftalehaveren skal for egen regning afsætte ressourcer til løbende at flytte løbehjul til løbehjulsbokse, hvis de ikke er placeret heri. Aftalehaver forpligter sig til at foretage rundring med tilstrækkelig frekvens med henblik på at sikre lovlig opstilling af løbehjul opstillet med henblik på udlejning.
- Responstiden fra løbehjulsudbyderne på at fjerne løbehjul, der står eller ligger til gene for trafikken, fastsættes til maksimalt 1 time, hvis aftalehaveren modtager henvendelser herom enten fra kommunen eller fra borgere.
- Kommunen kan flytte løbehjul, der står til gene for trafikken, inden for en meget kort radius herfra således, at de står trafiksikkert. Aftalehaveren forudsættes efterfølgende at flytte disse løbehjul til en boks.
- Aftalehaver skal på et varsel på 1 uge flytte løbehjul, hvis et areal skal bruges til andre formål såsom arrangementer, udendørsservering, vejarbejde, og lignende. Aftalehavers eventuelle omkostninger eller tab af omsætning i denne forbindelse er kommunen uvedkommende.
- Aftalehaveren er forpligtet til at dele deres forbrugsdata en gang i kvartalet fordelt pr. måned, herunder
  - Overblik over omfanget af udlejningen, herunder på bestemte steder i kommunen, om aftalehavers løbehjul er i brug eller ej, hvor langt de kører, og hvor fra og til de kører
  - Overblik over hvor mange køretøjer, der ikke placeres i bokse.
  - Dokumentation for responstid i forhold til fjernelse af løbehjul
  - Overblik over personskader, som aftalehaver har kendskab til.
  - Aftalehaver skal sikre, at der ikke indgår personoplysninger som defineret i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1 i de data, som der leveres til eller gøres tilgængelige for kommunen.
- Der afholdes kvartalsvise møder med forvaltningen, som aftalehaveren er forpligtet til at deltage i, i forhold til vilkårsopfyldelse m.v. og med evaluering af ordningen et halvt år efter aftalens indgåelse. Ældrerådet, Handicaprådet, Cyklistforbundet og Ungerådet vil blive inddraget i evalueringen.
- Aftalehaveren skal sikre kvalitet og vedligehold af materiel, herunder fjerne defekte køretøjer. Aftalehaver skal til enhver tid have en ordning, der sikrer, at aftalehaver løbende kan vedligeholde sine el-løbehjul.
- De anvendte løbehjul skal til hver en tid leve op til gældende lovgivning.
- Aftalen er tidsbegrænset til at gælde indtil videre ét år med mulighed for forlængelse i yderligere to år på baggrund af evalueringen i efteråret 2021, hvorefter der kan ansøges om fornyelse.
- Kommunen kan ændre i vilkårene med tre måneders varsel, hvis der bliver behov herfor.
- Aftalen kan opsiges umiddelbart, hvis vilkårene gentagne gange ikke efterleves.
- Aftalen kan i øvrigt opsiges af aftaleparterne med et varsel på 6 måneder.

Herudover foreslås følgende udvælgelseskriterier for udvælgelse af løbehjulsudlejningsfirmaer:

- Levetid på løbehjul, idet længst mulige levetid tillægges vægt. Oplysningerne herom skal være baseret på en uafhængig livscyklusanalyse.
- Levetid på batterier, idet længst mulige levetid på batterier tillægges vægt
- Støj fra løbehjul, idet det tillægges vægt, at løbehjul ved flytning, parkering, lavbatteritid m.v. støj mindst muligt.
- Hurtigste responstid i forhold til fjernelse af løbehjul, der er placeret i strid med vilkårene, idet den korteste responstid tillægges vægt.
- Erfaring med drift af udlejningsvirksomhed under tilladelser i sammenlignelige byer, idet erfaring tillægges vægt.

#### *By-, Kultur og Miljørådets vurdering*

Det er forvaltningens vurdering, at der med de foreslåede vilkår skabes en god ramme for el-løbehjulsudlejning på Frederiksberg. Ordningen foreslås evalueret efter et halvt år. Her vil erfaringerne blive vurderet, ligesom det her er muligt at justere på vilkårene, hvis der viser sig behov herfor.

#### *Tidligere sagsfremstilling*

Med ændringen af færdselsloven kan kommunerne beslutte, om el-løbehjul til udlejning må placeres på det offentlige

vejareal med henblik på udlejning. Kommunerne kan endvidere beslutte, hvor mange køretøjer, der maksimalt må placeres på vejarealet. Hertil kommer, at der kan fastsættes vilkår i forhold til tilladelsen.

Det er med lovændringen op til kommunerne, om de vil give tilladelse til udlejning af løbehjul fra offentlige arealer. Selvom der ikke gives tilladelse hertil, vil det vil fortsat være muligt at køre på udlejningsløbehjul, herunder at udleje løbehjul fra forretninger m.v. Herudover vil det være muligt at parkere løbehjulet under brug, f.eks. hvis der holdes pause. Lovændringen træder i kraft 1. januar 2021, og det er derfor hensigtsmæssigt, at der allerede nu fastsættes en ramme for, hvordan reguleringen kan foregå på Frederiksberg.

Vejdirektoratet har i den forbindelse sendt et forslag i høring til ny afmærkning af opstillingszoner til løbehjul – en såkaldt løbehjulsboks. Løbehjulsboksen skal afmærkes med en smal, ubrudt linje, så løbehjulsboksen fremtræder som et felt, og heri placeres et løbehjulssymbol.

Forvaltningen igangsatte før sommerferien en dialog med de eksisterende løbehjulsudlejere med henblik på at få deres input til en eventuel regulering, herunder i forhold til antallet af udlejningsløbehjul, antallet af løbehjulsbokse, indsamlingsfrekvens af løbehjul, levetid m.v. Det er alene Voi, Lime og Tier, der har svaret. Dette hænger formentlig sammen med, at antallet af udbydere, der er aktive i København og på Frederiksberg, er reduceret væsentligt, og nu kun består af Voi, Lime og Tier.

Københavns Kommune har tidligere givet tilladelse til udlejning af el-løbehjul fra offentlig vej generelt i Københavns Kommune. Den 8. oktober 2020 besluttede Borgerrepræsentationen imidlertid, at forvaltningen skal arbejde videre med at forberede koncepter for aftaler om opstilling af et begrænset antal udlejningsløbehjul fordelt på et begrænset antal udbydere efter en model, hvor forbuddet mod udlejning fra kommunalt areal udvides til at inkludere områder af kommunen kategoriseret som "tæt by". Der vedlægges et kort med forbudszonen i Københavns Kommune i bilag 1.

Kortet betyder det, at udlejningsløbehjul ikke længere må opstilles til udlejning på kommunale arealer i Indre By og de indre brokvarterer. Her er der områder, som grænser op til og omfatter det østlige Frederiksberg. Det vil med ordningen være muligt at krydse kommunegrænsen fra Frederiksberg til København ved de indre brokvarterer med et udlejningsløbehjul, men det kan ikke parkeres efter endt brug (idet løbehjulet herefter står til udlejning) i København i ovennævnte områder. Det vil naturligvis være muligt at udleje fra offentlige arealer og dermed også parkere løbehjul i bydele som Valby, Vanløse mv. En konsekvens af den københavnske beslutning kan være, at mange løbehjul vil blive opsat til udlejning/parkeret på Frederiksbergs østlige side, der grænser til forbudszonen, alternativt at det bliver uattraktivt at benytte løbehjulene.

Udvalget kan overveje, hvorvidt Frederiksberg Kommune skal følge samme beslutning som Københavns Kommune og derved helt at forbyde udlejning af løbehjul på hele eller dele af Frederiksberg. Generne med uhensigtsmæssig opstillede løbehjul mindskes herved. Et forbud kan evt. omfatte den østlige del af Frederiksberg. Et delvis forbud vil imidlertid ikke reducere generne ved uhensigtsmæssig placerede løbehjul i den øvrige del af kommunen.

Hvis udvalget derimod ønsker, at der skal gives tilladelse til udlejning af udlejningsløbehjul på offentligt areal på Frederiksberg vil forvaltningen på baggrund af de indkomne input fra løbehjulsudlejerne anbefale følgende krav og vilkår for en sådan ordning:

- Der gives tilladelse til opstilling af i alt 300 el-løbehjul til udlejning på offentlige arealer på Frederiksberg.
- Tilladelse gives til to udbydere med 150 løbehjul til hver.
- Der stilles krav om, at udlejningsløbehjul skal henstilles i dertil indrettede løbehjulsbokse med eventuelt supplerende skiltning, idet der samtidig stilles krav om, at udbyderne afholder udgifterne hertil.
- Det foreslås i den forbindelse, at der etableres 50 løbehjulsbokse på Frederiksberg, dels ved trafikknudepunkter som S-tog, metro og større busstoppesteder, ved uddannelsesinstitutioner, sportsfaciliteter m.v. med plads til mellem 3-10 løbehjul i hver løbehjulsboks. Der kan stå 2 løbehjul pr. m<sup>2</sup>.
- At der stilles krav om, at løbehjulene indrettes således, at de ikke kan væltes, når de står i løbehjulsboksen. De adspurgte løbehjulsudlejere ønsker ikke stativer til opsætning, da de forskellige løbehjul har forskellig højde, og de nemt står uden.
- Der stilles krav om, at løbehjulene skal placeres/afleveres i disse løbehjulsbokse, og hvis det ikke sker, at brugeren betaler et ekstra gebyr for ikke at gøre det.
- At de opstillede løbehjul skal være forsynet med udskiftelige batterier, så løbehjulene ikke skal indsamles hver aften.
- At udskiftning af batterier sker med brug af el-ladcykel eller elbiler.
- At batterilevetiden er så lang som mulig og minimum 20.000 opladninger.
- At levetiden på løbehjulene skal være så lang som mulig – f.eks. minimum to år (to af de adspurgte løbehjulsudlejere har løbehjul med en levetid på to år, mens den sidste har på fem år).
- At responstiden fra løbehjulsudbyderne på at fjerne løbehjul, der står eller ligger til gene for trafikken, fastsættes til maksimalt 1 time.

- At kommunen kan fjerne løbehjul, der står til gene for trafikken, således at de står trafiksikkert mod betaling på 100 kr. pr. gang fra tilladelsesindehaveren, idet der tages billedokumentation, før det flyttes.
- At de, der opnår tilladelse, er forpligtet til at dele deres forbrugsdata en gang i kvartalet.
- At der afholdes kvartalsvise møder med forvaltningen i forhold til vilkårsopfyldelse m.v. og med evaluering af ordningen et halv år efter tilladelsens udstedelse.
- At de anvendte løbehjul til hver en tid lever op til gældende lovgivning.
- At tilladelsen er tidsbegrænset til at gælde indtil videre ét år med mulighed for forlængelse i yderligere to år på baggrund af evalueringen i efteråret 2021, hvorefter der kan ansøges om fornyelse.
- At kommunen kan ændre i vilkårene med tre måneders varsel, hvis der bliver behov herfor.
- At tilladelsen kan inddrages, hvis vilkårene ikke efterleves.

Hvis udvalget ønsker at give tilladelse på disse vilkår, vil forvaltningen annoncere muligheden for at søge om tilladelse til opstilling af elløbehjul til udlejning på offentligt areal, og hvis der kommer mere end to bydere, at de to bydere med bedst levetid på løbehjulene, levetid på batterierne og hurtigste responstid i forhold til fjernelse af løbehjul, der står til gene for trafikken, får tilbud om at operere på Frederiksberg fra 1. januar 2021.

Det bemærkes, at de 50 løbehjulsbokse vil fratage plads til cykelparkering særligt på trafikknudepunkter. Det kan i den forbindelse overvejes, at et antal bilparkeringpladser anvendes hertil.

#### *By-, kultur- og miljøområdet vurdering*

Det er forvaltningens vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt, at der træffes en beslutning om, hvorledes området skal reguleres på Frederiksberg, og i fald, at der gives tilladelse til udlejning på offentligt areal på hele eller del af Frederiksberg, at der stilles en række vilkår herfor. Med Københavns Kommunes beslutning om ikke at tillade udlejning af el-løbehjul på offentlige arealer i indre by og de indre brokvarterer, er der en usikkerhed ift. konsekvenserne på Frederiksberg, hvis det tillades at opstille elløbehjul her. Det anbefales derfor, at en evt ordningen evalueres efter et halvt år således, at der i denne periode kan opsamles erfaringer med ordningen og den reelle anvendelse af el-løbehjulene samt samarbejdet med udbyderne.

## **Økonomi**

Det er ikke forbundet med økonomiske omkostninger at etablere løbehjulsbokse, skiltning og ved at rejse eller flytte uhensigtsmæssigt placerede løbehjul, da aftalehaveren betaler herfor.

Derimod vil der være administrative omkostninger i forhold til tilbudsindhentning, evaluering, løbende vurdering af data og overholdelse af vilkår, som vil fragå den øvrige opgavevaretagelse.

## **Borgmesterpåtegning**

Nej

## **Behandling**

By- og miljøudvalget, m, k

## **Historik**

### **Indstilling 9. november 2020, pkt. 325:**

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, hvorvidt der skal gives tilladelse til opstilling af udlejningsløbehjul på offentlige arealer, og i fald med de foreslåede vilkår for tilladelsen.

### **Beslutning fra By- og Miljøudvalget 2018-21, 9. november 2020, pkt. 325:**

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at gennemføre en høring af elløbehjulsudlejerne, Cyklistforbundet, Ældrerådet, Handicaprådet og Ungerådet om de påtænkte krav og vilkår.

## **Bilag**

Bilag 1. Kort over forbudszone mod el-løbehjul i København

Bilag 2. Tematiseret høringsnotat

Bilag 3. Høringsnotat elløbehjul

Bilag 4. Københavns kommunes aftalekoncept vedr løbehjul 26. okt 2020

Bilag 5. Høringssvar fra Tier

Bilag 6. Høringssvar fra Voi

Bilag 7. Høringssvar Ældrerådet

Bilag 8. Høringssvar Cyklistforbundet

Bilag 9. Høringssvar fra Handicaprådet

## **Punkt 48: Deltagelse i Elbilklar Kommune og orientering om medfinansiering fra statens pulje**

00.16.02-P20-1-21

### **Resume**

By-, Kultur- og Miljøområdet har bidraget til projektansøgningen for projektet "Elbilklar Kommune", som nu har modtaget støtte fra statens pulje til udbredelse af ladeinfrastruktur til elbiler og opstartes primo 2021 og løber i 1,5 år. Udvalget får i sagen en orientering om projektet og tager stilling til indtægtsbevillingen. I projektet arbejdes der på Frederiksberg med at undersøge mulighederne for at samtænke udbredelse af ladeinfrastruktur med anlæg af klimatilpasningsprojekter. Kommunen afholder ikke udgifter ifm. projektet, men bidrager i form af arbejdstimer, som afholdes indenfor den eksisterende ramme.

### **Beslutning**

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at kommunens deltagelse i projektet Elbilklar Kommune godkendes,
2. at der meddeles indtægtsbevilling på 60.000 kr. fordelt med 40.000 kr. i 2021 og 20.000 kr. i 2022, der tilgår kassen.

### **Indstilling**

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at kommunens deltagelse i projektet Elbilklar Kommune godkendes,
2. at der meddeles indtægtsbevilling på 60.000 kr. fordelt med 40.000 kr. i 2021 og 20.000 kr. i 2022, der tilgår kassen.

### **Sagsfremstilling**

Kommunalbestyrelsen vedtog den 28. januar 2019 elbilstrategien 'Frederiksberg - elbilby nr. 1'. I elbilstrategiens vision står der: "Kommunen er opsøgende i forhold til udviklingen på elbilområdet, deltager i forsøg, nye initiativer og forskningsprojekter og er en vigtig part i arbejdet med rammevilkårene for elbiler" og i indledningen står der: "Det skal sikres, at Frederiksberg er på forkant med udviklingen og er parat til at afprøve el-løsninger, der ikke tidligere er testet."

Elbilstrategien har 4 overordnede indsatsområder, hvoraf et er 'den private bilpark' som har målsætninger om afstanden til ladestander samt andelen af elbiler og plug-in hybrider blandt de indregistrerede biler på Frederiksberg. Med budget 2021 blev det endvidere besluttet at fremrykke ladegarantien til 2021. Ladegarantien skal sikre, at borgere kan oplade deres elbil inden for 250 m.

Frederiksberg Kommune har bl.a. via Klimasamarbejdsaftalen med Transportministeriet og flere andre kommuner søgt at få afklaring på rammebetingelserne vedr. den rolle en kommune kan have i forbindelse med etablering af ladeinfrastruktur på offentlig vej.

For at opfylde elbilstrategien er det vigtigt, at Frederiksberg Kommune bidrager til at afklare og afprøve nye muligheder inden for elbilområdet.

Forvaltningen har deltaget i udvikling af en projektansøgning til statens pulje til udbredelse af ladeinfrastruktur til elbiler, og der er i december 2020 modtaget positivt tilsagn om tildeling af de ansøgte midler.

Elbilklar Kommune er et projekt med flere parter, hvoraf FDM er projektejer. Herudover deltager Dansk Elbil Alliance, Frederiksberg Kommune og Silkeborg Kommune. Frederiksberg og Silkeborg Kommuner arbejder i projektet med særskilte cases, hvoraf Frederiksberg Kommune skal arbejde med at undersøge mulighederne for at samtænke udbredelse af ladeinfrastruktur ved anlæg af klimatilpasningsprojekter. Dette afklares via konkrete klimatilpasningsprojekter, der er under udførelse i 2021 i Frederiksberg.

Kommunerne har, som lovgivning er lige nu, ikke hjemmel til at opsætte ladestander eller foretage grundinstallationen. Projekt Elbilklar Kommune skal derfor alene afklare om det er muligt at kombinere udførelsen af klimatilpasningsprojekter med opsætning af ladestander under de nuværende regler.

Projektet starter op primo 2021 og løber i 1,5 år. Projektets samlede budget er på 5,28 mio. kr., hvoraf 1,32 mio. kr. er finansieret af statens pulje til udbredelse af ladeinfrastruktur til elbiler. Frederiksberg Kommune bidrager alene med medarbejderressourcer, svarende til 240.000 kr. Den ansøgte pulje dækker 25% af omkostninger til løn, svarende til 60.000 kr.

*By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering*

Forvaltningen vurderer, at deltagelse i projektet Elbilklar Kommune understøtter visionen i elbilstrategien og bidrager med ny viden til implementeringen af denne i forhold til at kombinere den eksisterende indsats med anlæg af klimatilpasningsprojekter med muligheden for at udbrede ladeinfrastruktur. Projektet vil placere Frederiksberg Kommune i front med hensyn til at afprøve og udvikle nye tiltag og bidrager dermed til kommunens ambition om at være Danmarks Elbilby nr. 1.

## **Økonomi**

Frederiksberg Kommune bidrager i projektet udelukkende med medarbejdertimer, som er indeholdt i eksisterende lønbudget. Lønudgifterne er estimeret til 240.000 kr., heraf dækkes 25% svarende til 60.000 kr. af statens pulje. De resterende 180.000 kr. afholdes indenfor eksisterende lønbudget. Såfremt at indstillingen tiltrædes, meddeles der indtægtsbevilling på 60.000 kr., der tilgår kassen.

## **Borgmesterpåtegning**

Intet at bemærke.

## **Behandling**

By- og miljøudvalget, M, K

## **Bilag**

Bev. skema Elbilklar kommune

# Punkt 49: Godkendelse af Aveny-T Væksthus hovedprojekt

20.01.01-A00-2-18

## Resume

Der er afsat i alt 14 mio. kr. til indgåelse af leasingaftale med Kommune Leasing som supplement til de 10 mio. kr., som Aveny-T har modtaget i fondsmidler fra A. P. Møllerfonden til etablering af et væksthushus i tilknytning til Aveny-T. Herudover er der i budget 2021 afsat yderligere 2 mio. kr. i kommunens anlægsbudget til teatrets facade. Nu er hovedprojektet klar til godkendelse inkl. afledte konsekvenser vedr. udearealerne. Licitationsresultatet viser en udfordring i forhold til det afsatte budget. I sagen peger forvaltningen på muligheder for at løse den økonomiske udfordring med henblik på, at projektet kan gennemføres i henhold til tidsplanen.

## Beslutning

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at hovedprojektet godkendes,
2. at ommatrikuleringerne mellem matriklerne 7000ar og 35a godkendes som beskrevet, og
3. at der omdisponeres rådighedsbeløb på 4,75 mio. kr. i 2021 fra anlægsprojektet Frederiksberg Runddel til Aveny-T.

## Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til Kultur- og Fritidsudvalget og Magistraten,

1. at hovedprojektet godkendes,
2. at orientering om licitationsresultatet tages til efterretning,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. til delementet vedr. teatrets facade finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2021,
4. at der foreløbigt afsættes 2,0 mio. kr. i deponering til af renovering af den gamle teaterbygning facade. Afdækning af et konkret renoveringsprojekt er klar i foråret 2021, hvor forvaltningen fremligger beslutningsforslag om behov, muligheder og økonomi vedrørende væksthushusets facader herunder tilkøb af renovering af den gamle teaterbygning facade. Midlerne har som anden deponering modpost på kassen frem til deponeringen kan frigives,
5. at håndtering af budgetoverskridelsen på 6,55 mio. kr. og foreløbig reservation af facadetilkøb på væksthushuset på 0,45 mio. kr. sker ved

- at projektets økonomi tilpasses med 1,25 mio. kr. som indstillet af styregruppen,
- at der omdisponeres rådighedsbeløb på 4,75 mio. kr. i 2021 fra anlægsprojektet Frederiksberg Runddel til Aveny-T, og at rådighedsbeløbet anlægsbevilges,
- at der omdisponeres 1,0 mio. kr. fra Kultur- og Fritidsudvalgets drift i 2021 til anlægsprojektet, og at rådighedsbeløbet anlægsbevilges, og
- at kassen i 2021 som konsekvens heraf øges med 1,0 mio. kr., og at den negative anlægspulje opskrives med 1,0 mio. kr.

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller til By- og Miljøudvalget,

1. at hovedprojektet godkendes,
2. at ommatrikuleringerne mellem matriklerne 7000ar og 35a godkendes som beskrevet, og
3. at der omdisponeres rådighedsbeløb på 4,75 mio. kr. i 2021 fra anlægsprojektet Frederiksberg Runddel til Aveny-T.

## Sagsfremstilling

I Budget 2019 blev partierne enige om at støtte en videreudvikling af Aveny-T ved, "at ungdomsprofilen skal styrkes yderligere ved etablering af et fondsstøttet væksthushus, der blander teater, kunst, musik og trækker de unge ind i teateret med arbejdspladser inden for teaterfagene. Væksthushuset er visionært og skal desuden kunne medvirke til at sikre en mere bæredygtig drift på Aveny-T."

Der er afsat i alt 16 mio. kr. til det nye væksthushus, heraf 14 mio. kr. til deponering som følge af leasingaftale med KommuneLeasing og 2 mio. kr. på kommunens anlægsbudget. Budgettet supplerer de 10 mio. kr., som teateret har modtaget i fondsmidler fra A. P. Møllerfonden til etablering af det nye væksthushus. Den 20. maj 2019 fik Kultur- og Fritidsudvalget forelagt status på etableringen af Aveny-T Væksthushus. Den 3. februar 2020 fik Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget forelagt resultatet af projektkonkurrencen, som Arkitektfirmaet Kjaer & Richter sammen med Tranberg Arkitekter vandt på baggrund af det nedsatte bedømmelsesudvalgs vurdering.

Bedømmelsesudvalget har bestået af borgmesteren, 2 medlemmer fra henholdsvis Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget, Aveny-T's bestyrelsesformand og direktør samt en repræsentant fra A.P.Møller Fonden. Stadsarkitekten har

fungeret som rådgiver for bedømmelsesudvalget.

#### Godkendelse af hovedprojekt

Bedømmelsesudvalget har efterfølgende fulgt tilblivelsen af hovedprojektet tæt og godkendte rådgivernes foreløbige materiale på udvalgets sidste møde den 16. november 2020.

Naboerne til teatret og det kommende væksthushar været løbende blevet orienteret i processen og har mødtes flere gange med forvaltningen og teatrets direktør.

En styregruppe bestående af repræsentanter fra forvaltningen, en repræsentant fra A.P. Møller Fonden samt Aveny-T's bestyrelsesformand og direktør har ligeledes fulgt hovedprojektets tilblivelsesproces tæt.

Det endelige materiale er vedlagt til godkendelse som bilag 1.

Gennem hele projekteringsforløbet har der været ekstra fokus på, at sikre den nødvendige kvalitet og samklang med omgivelserne i området ved Frederiksberg Allé, hvad angår væksthushets facader.

I dommer-betænkningen lød det blandt andet: "Bedømmelseskomiteen er overbevist om potentialet for at forløse facadeudtrykket i et andet udtryk, hvor foranderlighed, lys og skygge, legen mellem dag og nat, ude og inde, skala og detaljering og et smukt materialevalg med patina implementeres i et nyt design."

Arkitekterne har gennem det seneste år skitseret på en række nye koncepter for den yderste, lette facadeskærm, der dækker væksthushets øverste etage. Der har været fokus på at fastholde det oprindelige arkitektoniske koncept med et "svævende" volumen med en transparent karakter.

Den facadeløsning, der nu gennemgår den sidste detailbearbejdning, har mindelser om et vævet stof med små og store åbninger i et righoldigt og varieret mønster, der tillader ind- og udkig. Materialitet er et ædelmetal (tombak eller bronze), der vil patinere forskelligt alt efter, hvor på facaden det sidder, som vi kender det fra historiske kobbertage og inddækninger. Panelerne bliver udført i bukkede og glatte paneler i varierende højder, bredder og placeringer. Nogle steder er panelerne mikro-perforeret, altså fyldt med små huller, der tillader dagslyset at sive igennem, som lyset gennem bladene på træerne udenfor.

Det bemærkes, at renovering af teatrets eksisterende toiletter samt facade ikke i udgangspunktet indgår i hovedprojektet. Dog genskabes facaden mod Frederiksberg Allé med buer over indgangsdørene til fordel for den nuværende reklameopbygning.

Til orientering er der i forbindelse med hovedprojektet udarbejdet en arkæologisk undersøgelse af teaterbygningens oprindelige farve for at få inspiration til farvevalg i den nye tilbygning, sådan at den nye tilbygning også vil passe til den gamle bygning. Denne undersøgelse har givet anledning til at overveje muligheden for at renovere den samlede facade på den gamle teaterbygning og føre den tilbage til sit oprindelige udtryk.

Forvaltningen arbejder videre med løsningsmuligheder for teaterbygningens facade, således at en sådan renovering i givet fald kan tilkøbes i den videre proces. Konkret foreslås det, der politisk forelægges en sag om mulighederne for tilkøb af renovering af teaterbygningens facade ifm. mock up og endelig beslutning om væksthushets facader i foråret 2021. Til brug herfor foreslås, at der afsættes 2,0 mio. kr. til deponering i forbindelse med med en eventuel øget leasingramme. I forvejen er både køb og renovering af den gamle teaterbygning og det kommunale bidrag til finansiering af væksthushet sket via KommuneLeasing, og et tilkøb af renovering af teaterbygningens facade vil følge sammen finansieringsmodel.

Det forventes, at det nye Væksthus vil være klar til ibrugtagning til februar 2022. Aveny-T vil som udgangspunkt være lukket ned fra 1. februar 2021 og resten af 2021 - dog med enkelte aftenforestillinger i april.

#### Ommatrikulering - ændring af vejareal

I forbindelse med projektet etableres en ny forplads ved Aveny-T, der er placeret på en del af den eksisterende vejmatrিকlen. Da forpladsen henhører under Aveny-T vil det være mest hensigtsmæssigt, at dette areal tilknyttes til matrিকlen, hvorpå Aveny-T er beliggende. Det foreslås derfor, at der overføres 59 kvadratmeter fra matrikel 7000ar til matrikel 35a, og at arealet samtidig nedlægges som vejareal. Det indstilles endvidere, at 5 kvadratmeter af matrikel 35a udskilles til vej og tilgår matrikel 7000ar. Arealerne fremgår af vedlagte bilag 2.

#### Licitationsresultat

Som orienteret om på mødet i Kultur- og Fritidsudvalget den 18. januar 2021 blev der onsdag den 13. januar 2021 afholdt licitation for hovedentrepriseudbuddet af det nye væksthus til Aveny-T. Udbuddet blev gennemført som indbudt licitation med fire bydende. Alle fire havde afgivet tilbud.

Det er den samlede vurdering, at de 4 indkomne tilbud er gennemarbejdede og ligger meget tæt og dermed vurderes at være retvisende for den reelle pris for byggeriet i det aktuelle marked. Vurderingen er, at tilbuddet fra N.H. Hansen A/S betragtes som det mest fordelagtige tilbud, idet de udover at have den billigste evalueringspris, også har leveret med en yderst gennemarbejdet beskrivelse af sikring af kvalitet i byggeprocessen og med en meget detaljeret arbejdstidsplan. Der tilbydes yderligere en organisation med en bred og god erfaring. N.H Hansen A/S er derfor blevet indbudt til forhandling.

Tilbuddet fra vinderen ligger imidlertid væsentligt over det forventede budget fra projektforslaget og supplerende facade på ca. 19,6 mio. kr. Således overstiger det indkomne tilbud projektets budget med knap 6,54 mio. kr. Det bemærkes, at det afgivne tilbud er entreprenørs oplæg til forhandling og ikke nødvendigvis prisen på det endelige byggeri.

Nedenfor ses budgettet i tilbuddet fra N. H. Hansen A/S:

|                                                                              | <b>1.000 kr. ekskl.<br/>moms</b> |
|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| Håndværkerudgifter                                                           | 25.890                           |
| Bygherreleverancer, herunder køkkenudstyr og tekniske anlæg                  | 800                              |
| Uforudsete udgifter                                                          | 2.589                            |
| Rådgiverhonorar                                                              | 3.072                            |
| Øvrige omkostninger, herunder forundersøgelser,<br>myndighedsbehandling m.v. | 184                              |
| <b>I alt</b>                                                                 | <b>32.535</b>                    |
| Budget jf. projektforslag                                                    | 26.000                           |
| Budgetoverskridelse                                                          | 6.535                            |

#### Håndtering af budgetoverskridelsen

I forhold til håndtering af budgetoverskridelsen på knap 6,54 mio. kr. har forvaltningen og totalrådgiver været i forhandling med entreprenøren. Samtidig har totalrådgiver set på mulige tilpasningsforslag i projektet.

På baggrund heraf har styregruppen tilknyttet projektet fået forelagt et oplæg med handlemuligheder, hvorfra der er udpeget tilpasningsforslag, som ikke går på kompromis med væksthushets funktioner eller bygningens overordnede udtryk og høje kvalitet, som bedømmelsesudvalget har godkendt. I alt er fundet tilpasningsforslag, der beløber sig til ca. 1,25 mio. kr., som indebærer en optimering af projektets økonomi. I styregruppens forslag indgår facadeløsning med almindelig tombak med reduktion af tykkelse og omfang.

Desuden har forvaltningen drøftet supplerende finansieringsmuligheder for at håndtere budgetudfordringen.

På baggrund heraf foreslår forvaltningen samlet følgende håndtering af budgetoverskridelsen på knap 6,54 mio. kr.:

| <b>Finansieringsforslag</b>                                                                              | <b>1.000. kr.<br/>ekskl. moms</b> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| Optimering jf. forslag fra styregruppen (Facade i alm. tombak med mindre materialetykkelse eller omfang) | 1.250                             |
| Finansiering driftsmidler 2021 - forventet lavere leasingydelse til Kommuneleasing i 2021 vedr. Aveny-T  | 1.000                             |
| Ekstra rådighedsbeløb omdisponeret fra projekt omkring Frederiksberg Runddel                             | 4.750                             |
| <b>I alt finansieringsforslag</b>                                                                        | <b>7.000</b>                      |

I alt summer finansieringsforslagene op til 7,0 mio. kr. og budgetudfordringen på 6,55 mio. kr. vil dermed være løst, således at der kan underskrives kontrakt med den vindende entreprenør og projektet kan udføres i henhold til den

oprindelige tidsplan med forventet ibrugtagning i februar 2022. De resterende 0,45 mio. kr. foreslås reserveret til facadetilkøb på væksthuset, jf. nedenfor.

Det skal bemærkes, at finansieringsforslagene på i alt 7,0 mio. kr. forudsætter en række omdisponeringer/beslutninger.

Løsningen forudsætter således, at 4,750 mio. kr. af det afsatte budget på 5,0 mio. kr. i Budget 2021 til Frederiksberg Runddel omdisponeres til væksthusprojektet. Målsætningen med runddelsprojektet er at forskønne selve krydset og de to lommer foran hhv. Frederiksberg Kirke og Aveny-T. Udearealerne foran teatret er nært koblet til byrummet op mod runddelen, hvorfor der er en naturlig sammenhæng. Det foreslås, at der i 2021 afsættes 250.000 kr. til udarbejdelse af en foranalyse til det øvrige runddelsprojekt, og at projektet prioriteres på et senere tidspunkt.

#### Facaderne

I den skitserede løsning er peget på en løsning med almindelig tombak med mindre materialetykkelse eller omfang.

Det vurderes muligt at tilpasse facaden hvad angår materiale tykkelse og omfang uden at den ønskede facadekvalitet ændres væsentligt, mens ændringen i materialet til almindelig tombak må vurderes at give en kvalitetsfacade, der dog ikke når sit fulde potentiale sådan som valg af dyrere materiale vil kunne.

Jf. ovenfor foreslås det, at der reserveres 0,45 mio. kr. af den tilvejebragte finansiering til reservation af facadetilkøb på væksthuset, som indarbejdes som optioner i kontrakten. Den konkrete disponering kan foretages ifm. besigtigelsen af en mock up af facadeløsningerne i foråret 2021. Nedenfor ses foreløbigt skøn over merudgiften til tilkøbsmulighederne. Forvaltningen vil se på muligheden for at tilvejebringe eventuel yderligere finansiering, så også den dyre løsning kan realiseres, hvis valget falder på den.

|                                                                     |                |
|---------------------------------------------------------------------|----------------|
| Tillæg for facade i bronze m. mindre materialetykkelse eller omfang | 850.000<br>kr. |
|---------------------------------------------------------------------|----------------|

|                                                                                   |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Tillæg for facade i håndbrugneret tombak m. mindre materialetykkelse eller omfang | 450.000<br>kr. |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------|

#### By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Væksthushuset er ambitiøst og vil manifestere Aveny-T som en ny nationalscene for unge og betyde et løft af området ved Frederiksberg Allé. Det er forvaltningens vurdering, at væksthuset med de foreslåede tilpasninger fortsat fremstår som et ambitiøst projekt af høj kvalitet og med de nødvendige funktioner for at væksthuset kan komme fra drøm og vision til virkelighed. Det er endvidere forvaltningens vurdering, at de foreslåede øvrige finansieringsforslag til håndtering af budgetudfordringen bør godkendes - herunder omdisponeringen af projektet omkring Frederiksberg Runddel - således at projektet kan igangsættes og gennemføres i henhold til den planlagte tidsplan med forventet ibrugtagning i februar 2022.

### **Økonomi**

Med den foreslåede optimering af anlægsprojektet (reduktion på 1,25 mio. kr.), er prisen for væksthuset Aveny-T ca. 31,3 mio. kr. Hertil kommer, at der i 2020 er afholdt 1 mio. kr. på anlægsbudgettet til bl.a. ophævelse af lejemål.

Det tilpassede budget til væksthuset består af følgende poster (i 1.000 kr.):

|                                                                           |               |
|---------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Håndværkerudgifter, inkl. facade                                          | 24.642        |
| Bygherreleverancer, herunder køkkenudstyr og tekniske anlæg               | 800           |
| Uforudsete udgifter                                                       | 2.589         |
| Rådgiverhonorar                                                           | 3.072         |
| Øvrige omkostninger, herunder forundersøgelser, myndighedsbehandling m.v. | 184           |
| <b>Økonomi i alt</b>                                                      | <b>31.287</b> |

Der er afsat i alt 16,0 mio. kr. til etablering af væksthuset, heraf 14,0 mio. kr. i deponering til indgåelse af leasingaftale med KommuneLeasing og 2,0 mio. kr. på kommunens anlægsbudget til teatrets facade. Midlerne supplerer de 10 mio. kr., som teateret har modtaget i fondsmidler fra A. P. Møllerfonden til etablering af det nye væksthushuset. Med de foreslåede tilpasninger tilføres projektet yderligere 5,75 mio. kr. via omdisponering af rådighedsbeløb fra projektet på Frederiksberg Runddel (4,75 mio. kr.) og omdisponering fra Kultur- og Fritidsudvalgets drift (1,0 mio. kr.).

Med de foreslåede tilpasninger finansieres projektet som følger (i 1.000 kr. - afrundet):

|                                      |        |
|--------------------------------------|--------|
| Samlet projekt                       | 31.300 |
| A.P.Møller Fonden                    | 10.000 |
| Leasingaftale hos KommuneLeasing     | 14.000 |
| Frederiksberg Kommune (anlægsbudget) | 7.750  |

Restbudgettet på 0,45 mio. kr. reserveres til facadetilkøb på væksthuset, som anlægsbevilges med sagen.

Omdisponeringen fra drift til anlæg reducerer serviceudgifterne med 1,0 mio. kr., og kassen øges med 1,0 mio. kr. som konsekvens heraf. Anlægsbudgettet forøges med 1,0 mio. kr. Med henblik på at overholde anlægsrammen forøges den negative anlægspulje med 1,0 mio. kr., hvilket medfører, at der skal findes forsinkelser/besparelser i løbet af 2021 på anlægsrammen for 1,0 mio. kr. Dette vil blive anvist i forventede regnskaber, herunder eventuelle omperiodiseringer af projektet.

Desuden afsættes 2,0 mio. kr. til at dække evt. øgede deponeringsomkostninger til renovering af teaterbygningens facade, således at en renovering kan tilkøbes i den videre proces. Midlerne afsættes til deponering i forbindelse med en evt. øget leasingramme i KommuneLeasing. Den endelige beslutning om tilkøb af facaderenovering samt samt finansieringsmodel og afledt drift af dette tilkøb vil indgå i en kommende sag i foråret 2021.

#### Bevillinger:

Med sagen anlægsbevilges 2,0 mio. kr. til teatrets facade og 5,75 mio. kr. til hovedentreprisen finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2021.

#### Drift:

Forvaltningen er i dialog med teatret om indgåelse af en formel aftale om lejeforholdene fra 2022, hvor det nye væksthushus står klart. Det har gennem hele forløbet været forudsat, at kommunens udgifter til væksthuset skal finansieres af teateret. Der vil blive forelagt en særskilt sag i foråret 2021.

### **Borgmesterpåtegning**

Intet at bemærke.

### **Behandling**

Kultur- og Fritidsudvalget, By- og Miljøudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen.

### **Bilag**

Bilag 1: Hovedprojekt Aveny-T Væksthus

Bilag 2: Ommatrikulering.pdf

# Punkt 50: Frederiksberg Allé 57 - Betty Nansen Teatret – ombygningen

02.34.00-P35-194-20

## Resume

By- Kultur og Miljøområdet har modtaget en ansøgning om delvis ombygning/ restaurering af Betty Nansen Teatret, der bl.a. forbedrer tilgængelighed og foyerområdet. Teatret er omfattet af lokalplan 79 med bevarende bestemmelser og forelægges udvalget efter naboorientering.

## Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog at meddele dispensation fra lokalplan 79 med tillæg til den ansøgte ombygning.

## Indstilling

By- Kultur og Miljøområdet indstiller  
at der meddeles dispensation fra lokalplan 79 med tillæg til den ansøgte ombygning.

## Sagsfremstilling

Betty Nansen Teatret ønsker at gennemføre en forbedring af teatrets foyer og publikumsfaciliteter, der indebærer niveaufri adgang, forbedret toiletforhold og ombygning af foyer på 1. sal, der oprindeligt var en terrasse, men siden 1980 har været et foyerareal uden vinduer. Ombygningen af facaden skal skabe et mere attraktivt foyerområde, der åbner sig mod Frederiksberg Allé, så der bliver udsigt til alléens trækrøner og ikke mindst så man fra gaden oplever et levende hus. Teatrets publikumsfaciliteter er utilfredsstillende og facaden fremstår lukket og nedslidt.

Projektet gennemføres med respekt for den historiske teaterbygning og beliggenheden på Frederiksberg Allé. Den fredede allé er et særligt velbevaret byrum fra 1700-tallet opført efter parisisk forbillede. Barokkens store iscenesættelse af passagen fra by til Frederiksberg Have og Slot. I dag et værdsat promenadestrøg. Med til oplevelsen hører de gamle markante byhuse, der rejser sig på hvert gadehjørne. Facader, der emmer af storhed med udpræget detaljerigdom i form af relieffer, gesimser, karnapper, altaner og ornamentik.

Med til fortællingen om Frederiksberg Allé hører de mange teatre, herunder Betty Nansen Teatret. Der har været teater på matriklen siden 1800-tallet og teatret har gennemgået flere transformationer gennem tiderne. Det har længe været et ønske at genåbne teaterbygningens facade på 1. sal for at lukke lys ind og afsløre bygningens rige indre liv.

### *Tilgængelighed - Ny indgang*

Der etableres en ny indgang ved at reetablere eksisterende blændet dør til højre for indgangspartiet. Den niveaufri adgang løses inde i bygningen ved lokalt at sænke dækket og etablere en integreret løfteplatform, hvor trappetrin omdannes til løfteplatform.

Den udvendige indgangstrappe reduceres i omfang så der opstår symmetri omkring eksisterende hovedindgangspartiet

### *Ny facade på 1. sal*

En ny facade skal respektfuldt og nænsomt indpasse sig og samtidig leve op til storheden og detaljerigdommen på Frederiksberg Allé. Højden på den nye facades tagudhæng følger gesimsbånd på den oprindelige facade og harmonerer ligeledes med nabobygningens vindueshøjde.

Den nye facade består af en hvidmalet konstruktion med en klassisk søjlerække i en rolig takt. Bagvedliggende vinduespartier tænkes i mørk anodiseret aluminium, der harmonerer med indgangsparti. Motiver fra den oprindelige bagvedliggende facade bearbejdes i overpartier på vinduer, så der opstår en reference mellem den nye facade og den oprindelige facade, der danner bagvæg og interiør i det nye foyerrum. Den oprindelige facade fremhæves og iscenesættes med lyssætning, så dybden i bygningen opleves udefra.

På facadens front ud mod Frederiksberg foreslås en parisisk inspireret balkon mellem søjlerne og frem til nabobygningens facadelinje. Støbejernsværn fra den tidligere terrasse genfortolkes og hæves, så det opfylder gældende krav. Søjlemotivet og den smalle balkon skaber ligeledes en dybde og detaljering i den nye facade, der med en klassisk moderne tilgang søger at højne den samlede oplevelse af teaterbygningen.

### *Facade i stueetage*

Stueetagens facade ud mod Frederiksberg Allé har i dag to lysplakater symmetrisk placeret i forhold til indgangspartiet. Indramningerne om lysplakaterne fortæller om de tidligere funktioner som henholdsvis sidedør og billetluge. Den tidligere sideindgang reetableres og omdannes til niveaufri adgang, mens modsatte indramning åbnes og bliver til nyt vinduesparti. I det indre nedlægges nuværende billetkontor og der etableres siddeområde, som muliggør, at teatret åbner sig på hjørnet. Ud mod Asgårdvej udskiftes eksisterende dannebrogsvindue med et nyt vinduesparti, der taler sammen med de nye partier på teatrets front.

### *Nyt skilt*

Der etableres nyt skilt på facaden ud mod Frederiksberg Allé. Det nye skilt udformes som Betty Nansens originale underskrift som lysskilt i hvid neon.

### *Indeklima*

Projektet indeholder også udskiftning af det ikke-fungerende ventilationssystem for teatersalen samt etablering af

ventilation i teatrets forhus og foyerområder. Dagslysforhold på 1. sal forbedres væsentligt.

#### *Bæredygtighed*

Ombygningen forankres i Frederiksbergs arkitekturtradition med fokus på arkitektonisk kvalitet. Den nye facade på 1. sal vil begrænse energiforbruget, da den vil have mindre energitab end eksisterende konstruktion, der er dårligt isoleret. Ligeledes vil det nye ventilationssystem væsentligt forbedre indeklimaet, og det etableres med varmegenvinding ligeledes for at mindske energiforbrug.

#### *Regelgrundlag*

Ejendommen er omfattet af bevarende lokalplan nr. 79 samt tillæg. Lokalplanens formål er at hindre kvalitetsforringende ændringer og bevare bebyggelsens rigdom på detaljer og sikre bevaring af eksisterende bevaringsværdig bebyggelse og bevaring af karakteristiske bygningsdele og arkitektoniske elementer.

Med denne ansøgning føres bygningen tilbage til et mere oprindeligt arkitektonisk udtryk.

Ejendommen er i Kommuneplan 2017, udpeget med en registreret SAVE værdi på 3.

#### *Naboorientering og orientering af FBLF*

Ansøgningen har været sendt i naboorientering, idet projektet kræver, at der dispenseres fra den bevarende lokalplan 79 til ombygning af ejendommen.

Forvaltningen modtog 4 høringssvar, hvoraf alle er positive overfor ændringen/ renoveringen. Men har enkelte bemærkninger:

2 svar nævner indbliksgener: Som svar herpå har arkitekten lavet et notat samt bilag, med illustrationer af bygningen som den er godkendt i dag. Se vedlagte

1 svar nævner larm fra eksisterende ventilationsanlæg: Der etableres et helt nyt ventilationsanlæg, med nye støjdæpende tiltag.

1 lægeklinik spørger til byggeperioden og tilgængelighed via vej/fortov: Som svar herpå, har arkitekten redegjort for byggeperioden i vedlagte notat.

1 svar fra FBLF, som i hovedtræk er positiv og roser projektet.

#### *By-, Kultur-, og Miljøområdets vurdering*

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at den ansøgte ombygning er af beskedent omfang og fint tilpasset den oprindelige arkitektur. Efter en del år med nødtørftige ombygninger foreligger der nu et projekt, som højner teatret og tilfører nødvendige nutidige funktioner som tilgængelighed. Bygningens oprindelige karakter, ydre fremtræden og sammenhæng med omgivelserne er bevaret til gadesiden. Ejendommens bærende værdier er bevaret og der er ikke tale om en forhøjelse af bebyggelsesprocenten. Samlet set vurderes det, at projektet med dets fine og nænsomt etablerede ombygning/tilpasning styrker teaterkvarteret og støtter op om Frederiksbergstrategiens målsætning om at være en attraktiv destination i hovedstaden med et mangefacetteret kulturliv, der med afsæt i byens særlige identitet markerer Frederiksberg som en kulturdestination både lokalt og nationalt.

## **Økonomi**

Nej

## **Borgmesterpåtegning**

Nej

## **Behandling**

By- og Miljøudvalget

## **Bilag**

Bemærkninger fra høringsparter

Bilag til Besvarelse af nabohøring\_19-01-2021

Notat - Besvarelse af nabohøring\_19-01-2021

Projektbeskrivelse\_rev. 20-01-2021

A3 Projektmappe\_rev. 20-01-2021

# Punkt 51: Status vedrørende etablering af monument over sabotageaktionen ved Forum i august 1943

20.04.02-G01-1-12

## Resume

Med denne sag får By- og Miljøudvalget en kort status på arbejdet med opsætning af en støbejernsskulptur forestillende frihedskæmper Max Bæklund, der deltog i sabotageaktionen i Forum.

## Beslutning

By- og Miljøudvalget tog status på etablering af monument over sabotageaktionen ved Forum 1943 til efterretning.

## Indstilling

By-, Kultur og Miljøområdet indtiller, at status på etablering af monument over sabotageaktionen ved Forum 1943 tages til efterretning.

## Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 11. maj 2020 at hædre de frederiksbergborgere, som kæmpede mod nazismen og for Danmark, demokrati og medmenneskelighed og den 15. juni 2020 besluttede By- og Miljøudvalget, at der skal opsættes en støbejernsskulptur af frihedskæmper Max Bæklund, der som et blivende monument vil kunne markere indsatsen i frihedskampen under 2. verdenskrig.

Kommunalbestyrelsen har herefter i budget 2021-2022 afsat 200.000 kr. som støtte til etablering af mindesmærket ved Forum i samarbejde med fonde.

På baggrund af oplysninger fra firmaet Byens Design, der er forslagsstiller til skulpturen af Max Bæklund, har By-, Kultur- og Miljøområdet udarbejdet fondsansøgning med beskrivelse af proceduren for fremstilling af skulpturen.

Selve skulpturen udføres i støbejern, som er en kunstnerisk bearbejdet skulptur af frihedskæmper Max Bæklund, bærende på den famøse Carlsberg-ølkasse, udføres i bronze.

Foto af Max Bæklund med ølkassen er afbilledet i Billed Bladets rekonstruktion af episoden, i en artikel om sabotagesprængningen fra 7. august 1945 (bilag 1). Max Bæklund var en af hovedkræfterne i modstandsgruppen 'Holger Danske'. Supplerende beskrivelse af sabotageaktionen findes i Dansk Familie Blads artikel fra 27. august 1953 (bilag 2).

Ud fra foto af Max Bæklund vil skulpturen blive kunstnerisk bearbejdet af skulptør Thomas Foldberg. I den videre proces er skulpturen foreslået 3D-scannet og 3D-printet ud fra model/foto af frihedskæmperen, hvorefter støbning kan iværksættes. Thomas Foldbergs erfaring indenfor modellering fremgår af disse referencer: <http://tfmufx.com/credits.html>

I tilknytning til skulpturen opstilles en orienteringsmontre, der grundigt fortæller historien bag skulpturen. Montren udføres i pladejern, der vil kunne korrodere i samspil med statuen. Beskrivelsen af frihedskæmpernes indsats ved Forum, samt udvælgelse af det materiale, der skal præsenteres i montren, foretages af historiker Peter Birkelund, (Arkivar, seniorforsker, ph.d.), der er næstformand i foreningsbestyrelsen, der varetager driften af det historiske museum Stjerne Radio. Kulturministeriets Forskningsportal viser Peter Birkelunds kompetencer og [seneste projekter og publikationer: https://pure.kb.dk/da/persons/peter-birkelund/7a24b91c-2170-4142-a7e2-c8ffd07d4463\).html](https://pure.kb.dk/da/persons/peter-birkelund/7a24b91c-2170-4142-a7e2-c8ffd07d4463).html)

Udgiften til fremstilling af selve statuen af Max Bæklund er iflg. forslagsstilleren estimeret til ca. 450.000 kr. Hertil kommer en udgift på anslået 250.000 kr. til fundament, montering samt til oplysningsmontre.

Foreningen Stjerne Radio, der varetager driften af Istedgade-muséet over den danske modstandskamp under 2. Verdenskrig, anbefaler det foreslåede Max Bæklund-projekt. Herudover kan det oplyses, at 'Frihedsmuséets Venner' også støtter op om projektidéen, og foreningen har tilmed besluttet at give 10.000 kr. i støtte til realiseringen af skulpturen, der vil kunne blive en markant og værdigt monument over indsatsen i frihedskampen under 2. Verdenskrig. Der ansøges om fondsstøtte til projektet hos relevante fonde med formanden for By- og Miljøudvalget som afsender. Den første fondsansøgning blev afsendt i sommeren 2020, hvilket desværre ikke resulterede i bidrag til finansiering af projektet.

Efter at der i kommunens budget 2021-22 er blevet afsat 200.000 kr. til udførelse af monumentprojektet, vil der skulle findes fondsfinansiering for i alt 575.750 kr. for at projektet kan gennemføres. Forvaltningerne vurderer, at sandsynligheden for at kunne finde fondsstøtte er øget, efter at der afsat egenfinansiering.

By-, Kultur- og Miljøområdet forventer, at der i løbet af sommeren 2021 vil kunne være svar fra yderligere ansøgte fonde. Forhåbentlig kan monumentet herefter produceres til præsentation i eftersommeren – måske på årsdagen for

sprængningen af Forum: den 24. august.

#### *By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering*

Forvaltningen vurderer, at der ved henvendelse til relevante fonde vil være gode muligheder for finansiering af det beskrevne monumentprojekt, der vil være en værdig markering af indsatsen i frihedskampen under 2. verdenskrig.

### **Økonomi**

Der er ved Budget 2021 afsat 200.000 kr. til et monument.

Udgiften til fremstilling af statuen af Max Bæklund er iflg. forslagsstilleren estimeret til ca. 450.000 kr. hvortil kommer udgift på anslået 250.000 kr. til fundament, montering samt til oplysningsmontre. Samlet ca. 700.000 kr.

Foreningen 'Frihedsmuséets Venner' har besluttet at støtte realiseringen af projektet med 10.000 kr. Med egenfinansiering er der således et ufinansieret beløb på 490.000 kr., der søges fondsfinansieret. Da der skal betales fondsmoms på 17,5% søges dre om fondsfinansiering på i alt 575.750 kr.

### **Borgmesterpåtegning**

Nej

### **Bilag**

Bilag 1 - Billed-Bladets artikel af 07.08.1945 om sabotagesprængning af Forum 24.08.1943

Bilag 2 -Dansk Familie Blad 27.08.2021

# Punkt 52: Godkendelse af privat medfinansieringsaftale for Betty IV

06.00.00-G01-1-20

## Resume

For at boligselskabet KAB kan indgå en aftale om anlæg af skybrudsprojekt på deres ejendom, skal der indgås en privat medfinansieringsaftale med Frederiksberg Forsyning. Forudsætningen for at denne aftale kan indgås er, at Frederiksberg Kommune godkender, at der er behov for det private medfinansieringsanlæg i dette område. Derfor forelægges hermed projekter for etablering af skybrudsanlæg på Betty I-IV for udvalget med henblik på godkendelse af, at Frederiksberg Forsyning indgår en privat medfinansieringsaftale med KAB.

## Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog at godkende etablering af privat skybrudsprojekt for Betty I-IV, mellem Frederiksberg Forsyning og KAB.

## Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller.

at etablering af privat skybrudsprojekt for Betty I-IV, mellem Frederiksberg Forsyning og KAB godkendes.

## Sagsfremstilling

For at Frederiksberg Forsyning kan indgå en privat medfinansieringsaftale med en privat grundejer, i dette tilfælde KAB, er det et krav, at aftalen forelægges By- og Miljøudvalget. Det sker for at sikre, at Forsyningen ikke indgår aftaler om etablering af anlæg som er i modstrid med kommunes overordnede mål og planer på klima- og spildevandsområdet. I forbindelse med etablering af boligerne ved Betty Nansens Allé er der mulighed for, i tilknytning med de nye udearealer i området, at etablere et LAR-anlæg til forsinkelse af regnvand. Projektet omhandler udearealerne omkring Betty I, II og III samt Skolen ved Nordens Plads. Projektet er beliggende på de to matrikler 49d og 49f, og der er udformet en privat medfinansieringsaftale for hver af de to matrikler. (Aftalen er vedlagt som bilag). De private medfinansieringsaftale omfatter finansieringen af LAR-delen af projektet.

Der anlægges fem forskellige områder med LAR elementer, og derved skabes et forsinkelsesvolumen til håndtering af regnvand både i faskiner og åbne bassiner. Når projektet er færdig anlagt vil det kunne forsinke ca. 860 m<sup>3</sup> regnvand. Alle bassinerne er udfærdiget som tørre bassiner, da det ikke forudsættes, at der kan nedsives på grunden, grundet de geologiske forhold. De åbne bassiner vil samtidig virke som et rekreativt element i landskabsplanen. LAR elementerne får overløb til den eksisterende kloak i Betty Nansens Allé.

*By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering*

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, at gennemførelsen af det private skybrudsprojekter vil være et skridt på vejen til at nå kommunens overordnede mål om at tilbageholde i alt 250.000 m<sup>3</sup> skybrudsvand. Mængden og placeringen af forsinkelsesvolumen er nøje koordineret med de kommunale skybrudsprojekter, og derfor en vigtig del af løsningen for at skybrudssikre området.

## Økonomi

De forelagte medfinansieringsaftaler omfatter et samlet beløb på i alt 6 mio. kr af et anlægsbudget på i alt 20,6 kr. De resterende udgifter finansieres af KAB og fonde. Projekterne har ingen direkte indflydelse på kommunes økonomi, da projekterne indebærer finansiering via medfinansieringsbekendtgørelsen. Det betyder, at anlægsudgifterne finansieres over takstmidler. Når projektet er anlagt, konverteres udgifterne til den endelig belåning. Ydelserne på de endelige lån betales i første omgang af KAB og viderefaktureres efterfølgende til Frederiksberg Forsyning.

## Borgmesterpåtegning

Nej

## Behandling

By- og Miljøudvalget

## Bilag

Kontrakt - Betty matr 49f

Kontrakt - Betty matr 49D

# Punkt 53: Afholdelse af BørnefestiBAL i Lindevangsparken i sommeren 2021

20.15.00-P20-1-21

## Resume

Forvaltningen har modtaget en ansøgning fra BørnefestiBAL, der ønsker at afholde en børnefestival i Lindevangsparken i 2021. Det er forvaltningens vurdering, at arrangementet er et fint tilbud for børn og børnefamilier på Frederiksberg. Udvalget skal tage stilling til det ansøgte.

## Beslutning

Sagen blev trukket af forvaltningen, idet ansøger tidligere på dagen havde meddelt, at man ønskede at placere arrangementet på et senere tidspunkt.

## Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, at der gives tilladelse til at afholde BørnefestiBAL i Lindevangsparken den 5.-6. juni 2021.

## Sagsfremstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet har modtaget en ansøgning fra BørnefestiBAL, der ønsker at afholde en børnefestival i Lindevangsparken i 2021.

Arrangøren af festivalen ønsker at afholde arrangementet den 5-6. juni 2021 i Lindevangsparken med en forventning om op til 2500 gæster pr. dag. BørnefestiBAL har de sidste 5 år været afholdt i Fælledparken med stor deltagelse, herunder med mange deltagende børn. Arrangøren har i år valgt at søge om at afholde børnefestivalen på Frederiksberg. BørnefestiBAL er børnenes festival og bliver kaldt for "Børnenes Roskilde". Aktiviteterne består af leg, motion, musik og fri fantasi. Dagen byder på et musikalsk lineup med danske talenter og landets største stjerner. Tidligere har blandt andet Gurli Gris, HipSomHap og Paw Patrol været på plakaten (bilag 1 og 2).

BørnefestiBALs målgruppe er børnefamilier, og aktiviteterne er tilpasset alle aldre. Arrangøren af BørnefestiBAL har stor erfaring med afholdelse af store arrangementer, herunder blandt andet Stella Polaris, Cirkus Summarum og Grøn Koncert (bilag 3).

Arrangementet er af kommerciel karakter, og der vil skulle købes billet. Billetprisen er 100 kr (105 kr. inklusiv gebyr). Frederiksberg Kommune har fastsat takster for kommercielle aktiviteter i grønne områder og på pladser i Frederiksberg Kommune, der ikke er optaget som vejareal. Derfor vil arrangøren blive opkrævet 9.500 kr. pr dag arrangementet afholdes samt 2.500 kr. pr. dag for opstilling og nedtagning. I alt opkræves der 23.500 kr.

I forbindelse med afholdelse af arrangementet vil forvaltningen stille krav om, at arrangøren beskytter træer, stauder samt beplantningen i Lindevangsparken. Såfremt der skulle ske skader på beplantningen påhviler erstatningforpligtigelsen arrangøren.

### *By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering*

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer, arrangementet er et fint tilbud for børn og børnefamilier på Frederiksberg. Projektet er i fin tråd med Kultur- og Fritidspolitikens visioner og arbejdsprincipper, idet initiativet understøtter politikens vision om at bidrage til, at kultur- og fritidslivet på Frederiksberg er en integreret del af alle borgeres liv på tværs af generationer – idet der er særligt fokus på Frederiksbergs børn og unge. Herduover rækker arrangementet ud til udsatte borgere og familier uden mange midler. En billet koster 100 kr., og publikum må selv medbringe mad og drikkevarer eller kan købe mad og drikkevarer (ikke alkohol) til favorable priser.

## Økonomi

Jf. kommunens gældende takster opkræves der 23.500 kr.

Festivallen har modtaget fondsmidler på 100.000 fra Frederiksberg Fonden. Der vil formentlig blive sendt en ansøgning om tilskud fra en af Kultur- og Fritidsudvalget puljer.

## Borgmesterpåtegning

Nej

## Behandling

By- og Miljøudvalget

## Bilag

Bilag 1. Oplæg\_2021\_Frederiksberg Kommune

Bilag 2. Program\_2021\_Frederiksberg Kommune

Bilag 3. CV\_2021\_Frederiksberg Kommune

# Punkt 54: Forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen om stillingtagen til kunstgræsbaner

04.00.00-G01-102-20

## Resume

Rådmand Thyge Enevoldsen har stillet forslag om, at den renovering af kunstgræsbaner, der er vedtaget i forbindelse med Budget 2021-22, udføres som en delvis tilbageføring til normale græsbaner, evt. med indvævning af kunstgræs i begrænsede områder, eller alternativt stilles i bero indtil EU's kommende regler og anbefalinger om etablering og brug af kunstgræsbaner offentliggøres. I sagen følger forvaltningens svar.

## Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

## Indstilling

By-, kultur- og miljøområdet indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet forvaltningen dog vil følge behandlingerne i EU tæt, og at sag om fremtidige banetyper samt øvrige tiltag for at begrænse udledning af mikroplast behandles i særskilt sag i forsommeren 2021 - dette som led i opstart af arbejdet hen imod de kunstgræsbaneprojekter, der planlægges gennemført fra og med 2022, jf. den vedtagne Vedligeholdelsesplan ifm. Budgetaftalen 2021-2022.

## Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 16. november 2020 følgende forslag til beslutning fra rådmand Thyge Enevoldsen om renovering af kunstgræsbaner:

"Forslag til kommunalbestyrelsen

Enhedslisten vil foreslå, at den renovering af kunstgræsbaner, der er vedtaget i forbindelse med budget 2021-22, udføres som en delvis tilbageføring til normale græsbaner, evt. med indvævning af kunstgræs i begrænsede områder, eller alternativt stilles i bero indtil EU's kommende regler og anbefalinger om etablering og brug af kunstgræsbaner offentliggøres.

### Begrundelse

Kunstgræsbaner har vist sig at medføre omfattende forurening af mikroplast i naturen, som det ikke hidtil er lykkedes at komme til livs. En del af denne mikroplast kan være skadelig, når den optages i naturlige organismer, en andel del kan, via kloakkerne, ende i slam på rensningsanlæg og enten brændes eller spredes på marker. I de første år efter nyanlæg udvaskes der desuden skadelige stoffer til grundvandet, samtidig med at disse stoffer kan optages via luft eller hud af voksne og børn, der kommer i berøring med det. EU mistænker flere af disse stoffer, der bl.a. omfatter blodgøringsmidler, for at være hormonforstyrrende og kræftfremkaldende. EU har derfor nye direktivforslag i høring, som yderligere vil begrænse brugen af granulat i kunstgræsbaner. Samtidig bidrager kunstgræsbaner til kommunens CO2 aftryk (modsat naturgræs som vil reducere CO2-aftrykket) og bidrager til varmeø-effekten i byen. Der er således al mulig grund til at reducere arealet med kunstgræs og ingen grund til at samtlige fodboldbaner og grønne områder omkring skoler mm. beklædes med kunstgræs."

### Forvaltningens bemærkninger og vurdering

På under 15 år er der etableret over 300 kunstgræsbaner til 11-mands-fodbold i Danmark. De første af slagsen i Frederiksberg Kommune blev etableret i 2006 (og renoveret i 2016) - med den primære gevinst, at banerne kan bruges intenst hele året med tilhørende forlængelse af fodboldsæsonen, og at fodbold i dag betragtes som en helårssport.

I takt med denne stigende popularitet er der kommet et øget fokus på kunstgræsbaners eventuelle miljøpåvirkninger (anlæg/brug/drift/miljøhåndtering mv.). Som nævnt i sag til Kommunalbestyrelsen den 24. februar 2020 og senest i sag til By- og Miljøudvalget den 26. oktober 2020 følger forvaltningen og Frederiksberg Idræts-Union (FIU) løbende udviklingen inden for kunstgræsbaner - lokalt, nationalt og internationalt samt ifbm. gældende anbefalinger og lovgivninger i både Danmark og EU. Dette med henblik på at kunne pege på de miljø- og funktionsmæssigt bedst mulige løsninger, når kommunen skal etablere/drifte/miljøhåndtere kunstgræsbaner og/eller renovere eksisterende kunstgræsbaner.

### *Kunstgræs- eller naturgræsbaner på Frederiksberg?*

Samtlige fodboldbaner på de kommunale idrætsanlæg er såkaldte 3. generations kunstgræsbaner med certificeringer på de enkelte baner efter ønskede FIFA-godkendte standarder. Hermed sikres, at banerne er sikkerhedsmæssigt forsvarlige,

stødabsorberende og funktionelt velegnede at træne og spille kampe på.

Med fodboldbaner af kunstgræs forøges både banekapacitet og banekvalitet, da de kan bruges mere effektivt/intenst end naturgræsbaner. De har en høj slidstyrke og slides ikke i samme grad som baner af naturgræs, som derimod løbende kræver ”hvileperioder” i sommerhalvåret, og hvor de ikke kan benyttes. Ligesom disse heller ikke kan bruges om vinteren. Det er modsat kunstgræsbaner, der – med tilknyttet belysning – kan benyttes hele året rundt både om dagen og aftenen.

Dette afsæt er i overensstemmelse med, at Frederiksberg vil tilbyde gode og tidssvarende fodboldbaner til foreningslivet og de stadig flere fodboldaktive - og gerne baner, der kan bruges massivt og hele året rundt.

Frederiksbergs fodboldbaner bruges i dag maksimalt i forhold til belastningsgrænsen. Der er i dag plads til omkring 6.000 fodboldaktive fordelt alene på byens 13 kunstgræsboldbaner på Jens Jessens Vej, Frederiksberg Stadion, Nandrupvej samt græsbanen på Pile Allé. Dette vurderes alene at kunne lade sig gøre, da langt størstedelen af banerne i dag er af kunstgræs - og af typen 3. generation.

I forhold til den medlemsmæssige betydning kan det hertil suppleres, at omlægningen i 2019 af 6 stk. 11-mands naturgræsbaner på Jens Jessens Vej til 6 stk. 11-mands kunstgræsbaner ifølge FIU betød, at fodboldforeningerne kunne optage over 500 nye medlemmer. Her blev der etableret belysning til tre af banerne. Hvis der var blevet etableret lysanlæg på alle seks baner, ville tallet formodentlig være det dobbelte.

Dette fokus på vigtigheden i effektive, slidstærke og helårige anlægs løsninger er især vigtigt, når der er tale om en så befolkningstæt og næsten fuldt udbygget kommune som Frederiksberg - med tilhørende betydelige udfordringer i forhold til at finde ledige arealer til bl.a. boldbaner til de stadig flere fodboldaktive.

Ud fra et idrætsfunktionelt perspektiv er det derfor forvaltningens indstilling, at man fastholder, at den fremtidige renovering af fodboldbaner på Frederiksberg sker med kunstgræsløsninger. Således frarådes en hel eller delvis tilbageføring til naturgræsbaner, da dette vil indebære en betydelig begrænsning af mulighederne for en helårlig anvendelse af banerne og som følge heraf en forventet negativ effekt på antallet af fodboldspillere på Frederiksberg, hvoraf langt de fleste er børn og unge.

#### *Nedslidte kunstgræsbaner til snarlig renovering*

I Budgetaftalen 2021-22 indgår en samlet vedligeholdelsesplan, som også indeholder vedligeholdelse af idrætsfaciliteterne på Frederiksberg inkl. byens kunstgræsbaner - set i et tiårigt perspektiv.

Af denne plan fremgår det, at kunstgræsbanerne 1 og 2 samt podebanerne på Jens Jessens Vej fremstår meget slidte og kun til nøds kan være funktionsdygtige frem til 2022, som oprindeligt var den forventede levetid. I forlængelse heraf er det anbefalingen i vedligeholdelsesplanen, at banerne bør skiftes snarest og i forlængelse af projekter med etablering af nyt klubhus til Frederiksberg Boldklub samt den etapevise etablering af motions- og aktivitetsruten ”Generationernes Bånd”. Således bør renoveringen af banerne ske senest i sommeren 2022, da de to nævnte anlægsprojekter forventes færdigopført inden sommeren 2022.

I forlængelse af anbefalingerne i vedligeholdelsesplanen er status for de nævnte kunstgræsbaner 1 og 2, at der ved flere hændelser over det seneste års tid er oplevet, at banernes slidtage forårsager huller og lunger, hvilket kan være til fare for brugernes sikkerhed. I yderste konsekvens kan en manglende renovering eller udskiftning af banerne medio 2022 betyde, at man af sikkerhedsmæssige årsager må lukke for banerne.

#### *Status på EU's behandling*

Forslagsstiller henviser til, at EU er på vej med indgreb mod gummigranulat i kunstgræsbaner, og EU Kommissionen forventer, at beslutningen bliver truffet inden udgangen af 2021, hvorefter en eventuel beslutning herom i så fald ville implementeres over en årrække. Der er to overordnede forslag i spil:

- Forslag 1: Enten må svindet af mikroplast/gummigranulat fra en 11-mands kunstgræsbane højst udgøre 50 kilo gummigranulat om året - med virkning fra beslutningen bliver truffet og sandsynligvis med en overgangsperiode på tre år frem til 2025.
- Forslag 2: Eller også bliver brug af gummigranulat på kunstgræsbaner helt forbudt med en overgangsperiode på sandsynligvis seks år, så forbuddet i så fald vil gælde fra 2028.

Et forbud vurderes at ville få enorm betydning for europæisk fodbold, idet op imod 95 procent af de cirka 45.000 kunstgræsbaner i EU er anlagt som 3. generationsbaner med gummigranulat som infill. En begrænsning af udledningen vil derimod ikke være et problem i forhold til mange baner i Danmark, da man allerede har sat kanter og opsamlingsfiltre op. Løsninger og tiltag, som ligeledes er valgt ifbm. etableringen af de seks nyeste kunstgræsbaner på Jens Jessens Vej i 2019.

#### *Pilotforsøg om begrænsning af spredning af granulat fra kunstgræsbaner - også mht. EU-behandling*

Derudover blev det ifbm. Budget 2020 igangsat et pilotforsøg på Frederiksberg netop mhp. begrænsning af spredning af granulat fra byens kunstgræsbaner. Siden forsommeren 2020 har der således været etableret riste med specielle børster ved alle indgange til kunstgræsbanerne på Jens Jessens Vej, der er etableret en midlertidig pladeløsning langs "Kærlighedsstien" mhp. at beholde gummigranulatet på banerne, og der er i samarbejde med FIU iværksat en adfærdskampagne målrettet brugere og tilskuere. På grund af Covid-19-situationen med periodevis nedlukning af banerne er det besluttet at forlænge pilotforsøget til foråret 2021.

Ud over en subjektiv vurdering af forskellen i mængden af granulat, der efterlades i omklædningsrum, grønne områder, fortove e.l., bidrager forsøget med en kvantitativ måling, idet Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV) i forsøgsperioden med jævne mellemrum renser ristene for indhold og vejer mængden af granulat.

En måling før julen 2020 af den mængde af granulat/mikroplast, der havde opsamlet sig i ristene ved alle udgange på Jens Jessens Vej, gav et samlet resultat 10,8 kg granulat/mikroplast.

Covid-19 bevirker en mindre aktivitet på kunstgræsbanerne, at mængden af mikroplast, som forsvinder fra banerne, er mindre end det, som normalt vil være tilfældet. Ikke desto mindre indikerer en udledning af blot 10 kg granulat/mikroplast samlet fra alle banerne på Jens Jessens Vej, at der ifbm. anlæg og drift er og bliver gjort foranstaltninger for at begrænse svindet. I hvert fald på et niveau, som ligger langt under et potentielt EU-krav om højst 50 kg. gummigranulat udledt pr. 11-mands kunstgræsbane.

Hovedårsagen til EU's indgriben er, at granulatet fra udtjente/gamle bildæk - af typen SBR-gummi - er en kilde til mikroplast-forurening i miljøet. I EU's plaststrategi har medlemslandene forpligtet sig til at begrænse anvendelse af tilsat mikroplast i produkter. Udtjente/gamle bildæk indeholder giftige tjærestoffer, såkaldte PAH, der i større mængder kan være kræftfremkaldende. EU's kemikalieagentur (ECHA) har sat grænseværdier for, hvor høj andelen af PAH må være i granulatet.

#### *Gummityper - også mht. EU's behandling*

Det skal bemærkes, at Frederiksberg Kommune ikke bruger granulat fra gamle bildæk af typen SBR-gummi, når kommunen anlægger og drifter kunstgræsbaner, men derimod typen EPDM, der er industriel gummi produceret til formålet, men hvor man dog ikke har undersøgt indholdet af tjærestoffer (PAH). Analyser 2006 til 2020 af drænvandet fra kunstgræsbanerne på Jens Jessen Vej (EPDM-gummi) har ikke vist spor af PAH.

Frederiksberg Kommune sætter en række krav til bl.a. opbygning, materialevalg, type af gummi, drænforhold og miljøhåndtering ifbm. anlæg og drift af kunstgræsbaner. Seneste eksempel var ifbm. etableringen af de seks nye kunstgræsbaner i 2019, hvor det af udbuddet bl.a. fremgik, at den valgte gummigranulat-type (EPDM) skulle være fri for miljøskadelige stoffer, og at dette skulle dokumenteres for den pågældende leverance.

EU har ingen planer om at forbyde hverken brugen eller etableringen af kunstgræsbaner. Hvis det imidlertid kommer til et forbud mod gummigranulat som infill (uanset hvilken gummi-type), ville det måske kunne erstattes med bio-infill som eksempelvis kork, knuste kokoskaller og olivensten, eller også vil banerne kunne anlægges som såkaldte 4. generationsbaner, som er en kunstgræsbanetype helt uden granulat. Det skal bemærkes, at der i disse år er en betydelig udvikling inden for kunstgræsbaner. Det gælder bl.a. mht. type og kvalitet af de kunstmaterialer, der bruges, og koncept for ombygning/indretning i det hele taget.

#### *Alternative anlægs løsninger med kunstgræs*

For så vidt angår mulige alternativer til traditionelle kunstgræsbaners materialevalg, indgik der i sag til Kommunalbestyrelsen den 24. februar 2020 et foreløbigt overblik over de miljø-, drifts- og funktionsmæssige konsekvenser samt den afledte drifts- og anlægsøkonomi.

Det skal bemærkes, at de alternative løsninger med bl.a. 3. generationsbaner med alternativt bio-infill eller de granulatløse såkaldte 4. generationsbaner ikke umiddelbart lever op til gældende og ønskede FIFA-godkendte krav/standarder - og således ikke må bruges til kampe i mere professionel sammenhæng.

Forvaltningen og FIU følger som nævnt udviklingen tæt - set i sammenhæng med eksisterende og fremtidige projekter med kunstgræs - inkl. de +/- erfaringer med alternative løsninger fra øvrige kommuner og Norden.

I denne sag redegøres der ikke yderligere for mulige, alternative kunstgræsbaneløsninger til de nuværende kunstgræsbaner på Frederiksberg. Forvaltningen anbefaler, at dette behandles uddybende i en anden sag i forsommeren 2021 som led i opstart af arbejdet hen imod de kunstgræsbane-projekter, der planlægges gennemført fra og med sommeren 2022 - med forudgående beslutning om valg af banetype.

#### *Anbefaling og videre proces*

Mange af de valg omkring anlæg og drift af kunstgræsbaner, som er truffet på Frederiksberg, kan vise sig at opfylde de reviderede krav, som EU's behandling kunne medføre. Når dette sammenholdes med status for nævnte kunstgræsbane 1 og 2 på Jens Jessens Vej, som er, at de fremstår meget slidte og kun til nøds kan være funktionsdygtige i kort tid endnu, er det forvaltningens indstilling og anbefaling, at arbejdet hen imod de kunstgræsprojekter fra og med 2022 fortsat sættes i gang i løbet af 2021 og ikke afventer EU's behandling.

Endelig er det forvaltningens indstilling, at beslutningsforslaget om renovering af kunstgræsbaner bør anskues ud fra perspektiver omkring miljø, funktionel brug/standard og drift samt i forhold til de overvejelser og valg, der over årene er gjort på Frederiksberg ifbm. anlæg, drift, brug og miljømæssige foranstaltninger.

### **Økonomi**

Der er ikke økonomiske konsekvenser af forvaltningens svar.

### **Borgmesterpåtegning**

Nej.

### **Behandling**

Kultur- og Fritidsudvalget, By- og Miljøudvalget, m, k

# Punkt 55: Ansøgning VM i halvmaraton 2023

20.15.00-P20-3-21

## Resume

Dansk Atletik har henvendt sig til Frederiksberg Kommune, da Dansk Atletik har planer om at ansøge World Athletics om afholdelse af VM i Halvmaraton 2023 i København. Dansk Atletik har et ønske om, at Frederiksberg indgår i eventen og har derfor rettet henvendelse med henblik på at få en tilkendegivelse om kommunens interesse heri. I sagen indgår forvaltningens vurdering af ansøgningen.

## Beslutning

By- og Miljøudvalget vedtog, at Frederiksberg Kommune tilkendegiver overfor Dansk Atletik, at kommunen ønsker at indgå i ansøgning om afholdelse af VM i Halvmaraton 2023 med tilhørende sideevents i København og Frederiksberg.

## Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt Frederiksberg Kommune skal tilkendegive overfor Dansk Atletik, at kommunen ønsker at indgå i ansøgning om afholdelse af VM i Halvmaraton 2023 med tilhørende sideevents i København og Frederiksberg.

## Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune har modtaget en ansøgning fra Dansk Atletik, hvori de beder om en tilkendegivelse fra Frederiksberg Kommune, om kommunen ønsker være en del af VM i Halvmaraton i 2023 - herunder om, kommunen er interesseret i dels at lægge veje til løbet, dels yde tilskud til arrangementet. Ansøgningen er vedlagt som bilag.

### Kort om eventen

VM i halvmaraton blev afholdt i København og på Frederiksberg i 2014 - og Dansk Atletik (med Sparta som løbsarrangør) ønsker at gentage succesen. VM i halvmaraton består af tre forskellige distancer: Et halvmaraton, en 5-kilometers rute og en 1-mile. De tre løb skal strække sig over en weekend fredag, lørdag og søndag sidst i marts 2023. Løbene vil være for alle, der ønsker at deltage, nye - som rutinerede løbere, og arrangentet har derved en bredere appel end et almindeligt halv-maraton-løb, som Frederiksberg plejer at være en del af i midten september hvert år.

Start og mål på halvmaraton-ruten er i København, men vil også bevæge sig ind på Frederiksberg. 5-km-ruten vil næsten udelukkende ligge på Frederiksberg og vil have start på Frederiksberg. 1-mile vil blive afviklet i København.

Arrangøren har tilkendegivet, at de ønsker at benytte Frederiksberg Allé, Allégade, Falkoner Alle, Rolighedsvej og Rosenørns Allé med forbehold for at ruten ikke er endeligt fastlagt. Arrangøren har oplyst, at de anvendte veje skal være lukkede til løb lørdag og søndag og formentlig også afspærret fra fredag aften.

Dansk Atletik har frist for interessetilkendegivelse (Pre-qualification) den 1. marts 2021 og skal sende den endelige ansøgning til World Athletics den 1. juni 2021.

Foreløbig tilkendegivelse fra Frederiksberg Kommune er nødvendig for, at Dansk Atletik kan medtage Frederiksberg Kommune i deres ansøgning. Mere detaljerede og konkrete ansøgninger om råden over vej og ansøgning om økonomisk støtte modtages senere.

### By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

Afviklingen af eventen er i tråd med Kultur- og Fritidspolitikken og Idræts- og Bevægelsespolitikken - både ift. at danne ramme om en international event i og omkring Frederiksberg og ift. det folkelige aspekt af arrangementet, som kan anspre flere borgere til løb og bevægelse.

Uanset om det bliver den foreløbige skitserede rute, vil det have konsekvenser for beboerne omkring de aflukkede veje i form af indkørsel til og fra ejendomme. Der vil dog blive etableret sluser på ruten. Da disse veje er trafikveje, kan det give trafikale udfordringer i forhold til busstrafikken, som skal omlægges over flere dage, men det vil kunne håndteres. Skulle der vælges en anden rute af arrangøren, vil den trafikale konsekvens ikke være mindre grundet trafikale udfordringer.

Herudover er det vigtigt at tage højde for, at der på den skitserede strækning, her tænkes især på Frederiksberg Allé og Allégade, afvikles mange store begivenheder - her kan nævnes Royal Run, Maraton, Halvmaraton, Post Nord Danmark Rundt, Copenhagen Pride og meget andet. Om alle disse events afvikles i 2023 er endnu ikke besluttet, men det er værd at tage højde for, at beboere i området er berørt af de store arrangementer. Forvaltningen foreslår, at udvalgene i 2021 tager en drøftelse af, hvilke faste løb, der skal prioriteres på Frederiksberg.

Samlet indstiller forvaltningen, hvorvidt Frederiksberg Kommune skal tilkendegive over for Dansk Atletik, at kommunen ønsker at indgå i ansøgning om afholdelse af VM i Halvmaraton 2023 med tilhørende sideevents i København og Frederiksberg.

## **Økonomi**

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser. Dog må det forventes, at såfremt Frederiksberg Kommune bliver del af eventen, vil der komme en ansøgning til Kultur- og Fritidsudvalgets puljer på op til ca. 500.000 kr. afhængigt af eventens omfang på Frederiksberg. Kultur- og Fritidsudvalget har til orientering (endnu) ikke bevilget økonomisk støtte til nogle af de store løb fra 2021 og frem.

## **Borgmesterpåtegning**

Nej.

## **Behandling**

Kultur- og Fritidsudvalget og By- og Miljøudvalget.

## **Bilag**

WRRC23 - Eventpræsentation Frb kommune. 28.01.2021+fr.berg

## Punkt 56: Rahbekshus - leverede altaner

02.34.00-P19-288-15

### Resume

Et altanfirma har leveret altaner til Rahbekshus på hjørnet af Vesterbrogade og Rahbeks Allé før end der er givet byggetilladelse. Sagen forelægges By- og Miljøudvalget, idet altanerne ikke er i overensstemmelse med de altaner, som der er givet dispensation til efter udvalgets tidligere besigtigelse og behandling af sagen. Der er, som betinget i dispensationen, opsat en prøvealtan på ejendommen mod Vesterbrogade, som altaner mod gade skal være magen til.

### Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at arrangere en besigtigelse.

### Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at der meddeles afslag til de leverede altaner, herunder at der meddeles afslag til følgende delpunkter:

- a. altanbunde mod gade
- b. altanværn mod gade
- c. altanbunde mod gård

2. at der gives tilladelse til altanværn og altandøre mod gård, på betingelse af, at farve på værn ændres til den aftalte farve

### Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget behandlede den 30. april 2018, 28. maj 2018 og 4. juni 2018 en ansøgning om altaner på Rahbekshus og dermed en dispensation fra Lokalplan 82.

Rahbekshus ligger som en port til Frederiksberg. Bygningen er en bevaringsværdig bygning med bevaringsværdi SAVE 4 og er omfattet af bevarende Lokalplan 82. Der har i en del år i dialog mellem ansøger og forvaltning ift. muligheden for at opsætte altaner mod Rahbeks Allé, på hjørneafskæring mod Vesterbrogade og mod gård.

Hjørnejendommen er tegnet af arkitekt Gunnar Juul Brask i 1924. I SAVE registreringen står blandt andet, at ejendommen arkitektonisk fremstår med nyklassicistiske træk med en stram velstruktureret facade og en markant flot hjørneafskæring mod lille plads.

*Projektet By- og Miljøudvalget gav tilladelse til den 4. juni 2018*

Udvalget besluttede den 4. juni 2018, at der blev givet dispensation til 24 altaner på gadeside på betingelse af, at der blev opsat en prøvealtan til godkendelse. I projektet er altanerne udformede med skarpkantede bunde, symmetrisk placerede fordybninger og kvadratiske krydsornamenter på værn.

#### *Prøvealtan*

Gadefacaden mod Rahbeks Allé og bygningens spidse hjørne mod Vesterbrogade er meget markante med synlige vandrette bånd og symmetrisk opbyggede facader med franske altaner.

Efter udvalgsbehandlingen i 2018 er der opsat en prøvealtan i overensstemmelse med udvalgets beslutning. Siden udvalgets godkendelse er der ikke sket anden tilpasning af prøvealtanen end vurdering af farver på værn og finish af facadereparationer omkring altanen. Den opsatte prøvealtan afviger dog med hensyn til placering af en baluster, i stedet for en lodret støtte fra den prøvealtan, der er givet byggetilladelse til. Forvaltningen kendte ikke til afvigelsen før opsætningen, men afvigelsen er ubetydelig og en fin løsning, så prøvealtanen lever til op til forvaltningens forventning.

Prøvealtanens bund følger derfor de vandrette præcist skarptformede bånd på facaden. Altanbunden er udformet med fordybning i bund, der følger altandørens bredde og er fuldstændig symmetrisk udformet. Mod gade benyttes den eksisterende franske altandør som adgang til altanerne. Prøvealtanens værn er udført med tydelig kvadratisk krydsornamentik med inspiration fra de eksisterende værn ved franske altaner.

#### *Revideret projekt*

By-, Kultur- og Miljøområdet har efterfølgende anmodet altanfirmaet om at indsende leverandørtegninger i forbindelse med de sidste tilretninger af projektet og her blev forvaltningen opmærksom på, at disse ikke stemte overens med det projekt, der var meget tæt på at kunne gives byggetilladelse til. Samtidig forstod forvaltningen, at altanerne var leveret på ejendommen. Forvaltningen har i dialogen med altanfirmaet gentagne gange pointeret vigtigheden af, at det der udføres er

det samme, som det der der er søgt om. Altanfirmaet har ikke fjernet de leverede altaner og ønsker byggetilladelse til disse, hvorfor sagen forelægges.

#### Altanbunde mod gaden

De leverede altanbunde til gaden er udformede med affasede kanter i top og bund, se Bilag 4 og 5. Det medfører, at disse vil synes upræcise i forhold til de skarptskårne facadebånd. En affasning, som den udførte, hører til en anden mere moderne arkitekturform end Rahbekshus. I tillægget til altanmanualen står, at *"Der skal ydes den størst mulige respekt for eksisterende facadeudsmykning, både i den enkelte altans design, samt i det præcise møde med facaden. Der lægges derfor vægt på, at der i udformningen af et altanprojekt tages stilling til, hvorledes en given facades eksisterende udsmykning bearbejdes i mødet mellem ny altan og historisk arkitektur."* Dette præcise møde mellem bånd og bund vil ikke opstå, hvis de affasede altanbunde opsættes.

Fordybningen på de korte altaner mod gade er oplyst udført med en 300 mm kant på højre og venstre side i stedet for 286 mm som på prøvealtanen. Fordybningen på prøvealtanen følger altandørens udstrækning og er symmetrisk placeret mellem altanfront og facadebånd, idet facadebånd løber ubrudt igennem bag altanen. På Bilag 4 og 5 af de ønskede altaner mod gade er vist, at fordybning mod facadebånd er udført smallere end fordybning mod front. Disse ændringer fra den godkendte prøvealtans bund betyder, at altanbundens fordybning vil fremstå upræcis og ikke i overensstemmelse med altanmanualen - eller den opsatte prøvealtan.

#### Altanværn mod gaden

De leverede altanværn på de lange altaner mod gade er udformet med kvadratiske krydser med undtagelse af løsningen ved hjørnet. Her er der modsat prøvealtanen udført svagt rektangulære kryds. Altanfirmaet oplyser, at disse værn skal placeres længere inde på bunden end værn er placeret på prøvealtanen. Det vil sige, at udtrykket på værn bliver et andet end på prøvealtanens værn.

Altanværn på de korte altaner mod gade ønskes placeret 20 mm tættere på altanbundens kant end de ønskede værn på de lange altaner. Hvordan denne forskellighed opstår vides ikke, idet altanbundene er lige dybe. Den forskellige placering af værn på bunde mod gade vil være meget synlig.

#### Altanbunde mod gården

De leverede altanbunde mod gården er også udformede med affasede kanter i top og bund (bilag 3). På gårdsiden har bygningen de samme markante bånd som på gadefacade. Derfor vurderer forvaltningen heller ikke, at disse bunde kan godkendes.

#### Altanværn- og døre mod gården

De leverede værn mod gården er ikke lig de værn, som kunne forventes godkendt. Forvaltningen vurderer dog, at de leverede værn vil kunne godkendes, såfremt løsning med fastgørelse til facade kan accepteres. Farven på de leverede værn kan til gengæld ikke godkendes, idet disse ikke er leveret i den aftalte farve, som eksisterende værn mod gård og gade.

De leverede altandøre mod gård er udformede som høje dobbeltdøre med sprosser og fyldninger, men med vandret aluvandnæse. De altandøre, som der er givet dispensation fra lokalplanen til, er i højde, materialer og udseende som eksisterende franske altandøre mod gaden med oplukkelige vinduer over. De leverede altandøre vil fremstå uden samspil med ejendommens fine eksisterende vinduer, der i åben position er med til at understrege ejendommens udtryk.

Ejerforeningen har derudover oplyst, at der nu vil blive ansøgt om altaner i fulde kolonner, så de sidste altaner mod gaden kommer med, og som By- og Miljøudvalget i forbindelse med udvalgsbehandlingen den 4. juni 2018 har ytret ønske om. Dette fremgår dog ikke af altanfirmaets ansøgningsmateriale.

Såfremt der ikke meddeles afslag men gives tilladelse, vil der skulle foretages naboorientering om punkterne 1a, 1b og 1c, hvorefter sagen vil blive forelagt udvalget igen ved væsentlige høringssvar.

#### By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Forvaltningen vurderer, at der skal meddeles afslag til alle altanbunde og -værn mod gade og altanbunde mod gård, og at der kan gives tilladelse til altandøre og altanværn mod gård. Forvaltningen vurderer, at altanbundene ikke kan godkendes på grund af udformningen med affasede kanter og fordybningens størrelse og placering. Altanværn mod gade kan ikke godkendes, idet disse er forskelligt udformede og placeret på altanbundene, og at altanværnet skal være med kvadratisk krydsornamentik. Altanværn mod gård kan godkendes selvom det ser anderledes ud end det aftalte værn, dog skal farve

være som eksisterende værn på ejendommen. Altandøre kan godkendes selvom de ikke er i overensstemmelse med det aftalte. Her vurderer forvaltningen der kan gås på kompromis med detaljeringen idet de opsættes til gårdsiden og dørene kan dermed godkendes.

Såfremt By- og Miljøudvalget beslutter, at der kan gives tilladelse til altandøre og værn mod gård vurderer forvaltningen, at der vil kunne meddeles tilladelse til disse uden fornyet naboorientering. Farven på værn skal dog være som aftalt og ikke som produceret.

Såfremt By- og Miljøudvalget beslutter, at godkende de leverede altaner mod gade eller altanbunde mod gård vurderer forvaltningen, at ændringerne er af et omfang, der skal sendes i naboorientering til minimum FBLF og eventuelt naboer. Det må være en forudsætning, at den godkendte prøvealtan nedtages.

Hvis udvalget beslutter at give afslag til de producerede altaner, forventer forvaltningen, at ansøger ønsker at gå videre med det projekt, der var aftalt og tæt på byggetilladelse. Idet der ikke var meddelt byggetilladelse til de producerede altaner, vurderer forvaltningen, at det til fulde er altanfirmaets beslutning at satse og lade altanerne producere uden tilladelse.

## **Økonomi**

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser.

## **Borgmesterpåtegning**

Nej

## **Behandling**

By- og Miljøudvalget

## **Bilag**

Indsendelse 25, Redegørelse\_Vesterbrogade 161.pdf

Indsendelse 25, 3.01\_L.pdf

Indsendelse 25, 9.07.pdf

Indsendelse 25, 9.08.pdf

Indsendelse 25, 9.09.pdf

Renderinger

Dagsordenspunkt: Vesterbrogade 161-167/Rahbeks Allé 2A-2D, Altaner mod gade behandlet på mødet 4. juni 2018 kl. 20:45 (Udvalgsværelse 1) i By- og Miljøudvalget 2018-21 (2018).docx

Bilag 7 foto af mock-up mod gade

Bilag 9 Foto af produceret dør

Bilag 8 foto mock-up gård

Bilag 6 Foto af prøvealtan

## Punkt 57: Forespørgsel om ambulancer med B-kørsel i busbaner

13.05.16-G01-3-21

### Resume

Københavns Kommune har henvendt sig til en række kommuner for at få en tilkendegivelse om kommunernes holdning til at rette henvendelse til Transport- og Boligministeriet for at få tilladelse til, at ambulancer med B-kørsel skal kunne køre i busbaner. Udvalget skal med sagen tage stilling til om Frederiksberg Kommune skal sende det foreslåede svar, hvor der ikke støttes op om foreslaget fra Københavns Kommune.

### Beslutning

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

### Indstilling

By-, Kultur og Miljøområdet indstiller,  
at det foreslåede svar til Københavns Kommune godkendes

### Sagsfremstilling

Københavns Kommune har rettet henvendelse til Frederiksberg Kommune for at få en tilkendegivelse, af Frederiksberg Kommunes interesse i, at kommunerne i fællesskab retter henvendelse til Transport- og Boligministeriet, med anmodning om en ændring i udrykningsbekendtgørelsen således, at ambulancer med såkaldt B-kørsel, dvs. kørsel uden udrykning, får tilladelse til at køre i busbaner. Københavns Kommune har også rettet henvendelse til Gentofte, Gladsaxe, Herlev, Hvidovre, Rødovre og Tårnby Kommuner. Henvendelsen er vedlagt sagen som bilag.

Region Hovedstaden har henvendt sig til staten med et ønske om at få tilladelse til, at ambulancer med B-kørsel kan få tilladelse til at køre i busbaner. Trafik- og Boligministeriet har oplyst, at de ikke kan imødekomme regionens anmodning. Dette skyldes, at regionens begrundelser ikke vægter højt nok til at ændre den nuværende ordning. Ministeriet bemærker, at der ofte rejses forslag om anden benyttelse af busbaner end det, de er tiltænkt til - som er at sikre fremkommelighed for den kollektive trafik. Der bør derfor foreligge særligt vægtige grunde til at udvide anvendelsesområdet for busbanerne. Yderligere bemærker ministeriet, at en forringet fremkommelighed for busserne i busbanerne kan få betydning for busøkonomien.

Københavns Borgerrepræsentationen besluttede den 21. november 2019, at Teknik- og Miljøforvaltningen skal undersøge, hvor mange kommuner, der er interesseret i en sådan løsning for så i fællesskab med disse kommuner og eventuelt med KL at rette henvendelse til Transport- og Boligministeriet for at få ændret lovgivningen på området.

Sagen har i december 2020 været drøftet ved et 6-by-møde. Ingen af de fem øvrige kommuner (Aalborg, Århus, Esbjerg, Odense og Randers) gav udtryk for interesse i at forfølge dette yderligere. Deres begrundelser var, at busfremkommelighed er dyrt samt, at hvis der skal åbnes for øvrig kørsel i busbaner, er der behov for at se på det i et bredere perspektiv, som ikke kun vedrører ambulancekørsel uden udrykning.

Hvis der fra kommunerne i storkøbenhavn er interesse for forslaget, vil Københavns Kommune rette henvendelse til Transport- og Boligministeriet om en ændring i udrykningsbekendtgørelsen, der vil muliggøre ambulancers B-kørsel i busbaner.

Movia er i forbindelse med Københavns Kommunes behandling af sagen blevet hørt og fraråder, at man tillader kørsel med ambulancer med B-kørsel i busbaner. Dette er begrundet i flere punkter; herunder forsinkelser for busserne, forringet pålidelighed og erfaringer fra et forsøg med taxier i busbaner der viste, at det ikke gav den stor gevinst for taxierne. Movias input er vedlagt sagen som bilag.

#### *Frederiksberg Kommune*

Der er de senere år gennemført flere forskellige tiltag på Frederiksberg for at forbedre busserne fremkommelighed. Der er lavet fremrykkede stoppesteder, lavet signaltekniske forbedringer og der er udført flere korte strækninger med busbaner, hvor busserne kan komme foran bilkøen og frem til et kryds. En ændring af bekendtgørelsen, så ambulancer kan benytte busbaner, vil forringe bussernes fremkommelighed og modarbejde den effekt tiltagene har givet for busserne. Busserne er en del af den samlede kollektive trafik og skal køre passagerne til og fra metroen og S-toget. Det er vigtigt, at busserne kommer gennem byen uden for mange forhindringer så der kan skabes en sammenhængende og attraktiv kollektiv trafik. Ambulancer i busbanerne vil skabe dårligere fremkommelighed, forringet pålidelighed, da det ikke er til at forudsige, hvor mange ambulancer der kommer og hvornår, samt skabe forvirring for chauffører og andre trafikanter.

### *Forslag til svar til Københavns Kommune*

Frederiksberg Kommune har fokus på bussernes fremkommelighed for at skabe en samlet attraktiv kollektiv trafik. Tilladelse med ambulancer med B-kørsel i busbaner vil forringe forholdene for busserne og dermed for den kollektive trafik. Ydermere er det svært at se argumentet for, at det lige præcis er ambulancer, der skal have tilladelse til at benytte busbanerne. Frederiksberg Kommune frygter, at en åbning vil skabe ønsker fra andre sider og dermed endnu flere køretøjer i busbanerne. Frederiksberg Kommune anbefaler ikke, at der arbejdes videre med at lade ambulancer, der ikke er i udrykning, benytte busbaner og ønsker derfor ikke, at være med i en fælles henvendelse til Trafik- og Boligstyrelsen.

### *By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering*

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer i tråd med Bolig- og Transportministeriet, de øvrige kommuner i 6-by samarbejdet og Movia ikke, at der er nok argumenter for, at tillade ambulancer, der ikke har udrykning i busbaner. Frederiksberg Kommune har i en længere årrække arbejdet med at forbedre bussernes fremkommelighed. Denne vil blive forringet, hvis der skal køre andre køretøjer i busbanerne. Busserne kæmper i forvejen med pålideligheden, da der kontinuerligt er vejarbejde, byggeprojekter og uforudsete forhindringer i trafikken, der betyder, at det er svært for busserne at køre på et bestemt tidspunkt og med den rette korrespondance mellem busserne. Endnu et uforudset parameter som ambulancer vil ikke skabe bedre vilkår for busserne.

Ydermere kan det på sigt blive svært, at sige nej, hvis der kommer ønske om, at for eksempel politiet eller udrykningskøretøjer, der ikke kører udrykningskørsel, skal kunne benytte busbaner. Hvis udvalget ønsker at give tilladelse til ambulancer, må der først ud fra en lighedsbetragtning laves en vurdering af, hvilke kørsler, der herudover bør åbnes op for.

## **Økonomi**

En ændring af bekendtgørelsen vil ikke i sig selv have økonomiske konsekvenser for Frederiksberg Kommune, men en forringet fremkommelighed for busserne kan have en betydning for busøkonomien.

## **Borgmesterpåtegning**

Nej

## **Behandling**

By- og Miljøudvalget

## **Bilag**

Forespørgselsbrev om ambulancekørsel uden udrykning i busbaner

Movias input til forslag om ambulancekørsel i busbaner